

wroclaw.pl

2 mln zł do budżetu

Wrocław kontroluje powierzchnie objęte podatkiem od nieruchomości z satelity. Dzięki temu budżet miasta odzyska ok. 2 mln zł.

str. 3

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 40 (106), 27.10-9.11.2022

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

str. 9-11

Przygotuj się na Wszystkich Świętych

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

Zajezdnia Borek dla nowych tramwajów

Powstanie hala przegladów, kilometr torów i 130 miejsc dla tramwajów Gamma, Pesa i Skoda, które mają obsługiwać trasy na Nowy Dwór i Popowice.

str. 6

Zaczyna się sezon na miejskie lodowiska

WCT Spartan otwiera lodowiska przy ul. Wejherowskiej 34 i ul. Spiskiej 1 już 7 listopada. Od 18 listopada pojeździmy na Tarczyński Arena.

str. 8

де їх знайдеш таблетки йодиду калію

Таблетки йодиду калію будуть розповсюджувати у вrocławських пунктах. Де їх знайдеш?

str. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

trudno mi uwierzyć, że minęły już cztery lata. Pamiętam dobrze ów wieczór i kolejny dzień, pewnej jednak niepewności, gdy czekałem na oficjalne wyniki wyborów. 129 669 głosów. Każdy z nich niezwykle dla mnie ważny, bo za każdym kryje się konkretny mieszkaniec naszego miasta, który zdecydował o powierzeniu mi obowiązków Prezydenta Wrocławia.

Ta czwarta rocznica jest dla mnie o tyle ważna, że jeszcze nie tak dawno oznaczałaby kolejne wybory, w czasach, gdy kadencje w nieograniczonej dla samorządowców liczbie zamykały się w czteroletnich okresach. Dziś, wedle nowej ordynacji, powinny trwać pięć lat, choć już wiemy, że kolejne wybory samorządowe szykują nam się na wiosnę 2024 roku. Zdaniem wielu – w tym także moim – nie powinny. Optuję

za trzymaniem się przepisów prawa wyborczego i utrzymaniem kadencji w obowiązujących terminach. Nie do samorządowców jednak – choć ich ta zmiana dotyka najsilniej – należeć będzie decyzja w tej kwestii.

Pamiętam zobowiązania swojego programu dla Wrocławia sprzed czterech lat, uczciwie z Państwem przedyskutowane i przepracowane. Pamiętam plany i marzenia tak moje, jak i radnych, z którymi chcieliśmy zaopiekować się Wrocławiem. Zresztą – wciąż się opiekujemy, choć podobnie jak w przypadku wielu, rzeczywistość zweryfikowała te marzenia. Wpierw, dotycząc nas bezsensownym morderstwem Pawła Adamowicza, Prezydenta Gdańska. Później, paraliżując państwo i samorządy słusznym strajkiem nauczycieli. Dalej przewartościowując priorytety wszelkich miejskich polityk, gdy przyszło nam mierzyć się z pandemią. Wreszcie, przekształ-

cając się w działania pomocowe na rzecz ochrony życia i zdrowia naszych sąsiadów zza wschodniej granicy, uchodzących przed rozpętaną przez Rosję wojną. Wszystko to przeszło w najnowsze wyzwania: energetyczne i ekonomiczne.

Nie żałuję decyzji o starciu w wyborach. Pozostaję wdzięczny Państwu za okazane wówczas zaufanie. Cieszę się każdym dniem pracy we Wrocławiu i dla Wrocławia. A nade wszystko cieszę się wspólnotą, którą tworzymy i wzmacniamy, zdierając się z przeciwnościami. Przed nami jeszcze wiele pracy. Serdecznie Państwu za te cztery wspólne lata dziękuję!

Jacek Sutryk
 prezydent Wrocławia

POGODA

												
PT. 28.10	SOB. 29.10	ND. 30.10	PN. 31.10	WT. 01.11	ŚR. 02.11	CZW. 03.11	PT. 04.11	SOB. 05.11	ND. 06.11	PN. 07.11	WT. 08.11	ŚR. 09.11
21°C	22°C	21°C	21°C	15°C	14°C	12°C	12°C	10°C	10°C	10°C	12°C	12°C

TRZYNASTKA W ODWIEDZINACH U SWOJEGO PATRONA

„Niech się dzieje wola nieba, z nią się zawsze zgadzać trzeba” – to z „Zemsty” znamy wszyscy. Ale za co dostał złoty Krzyż Virtuti Militari albo skąd się wzięł jego palec w kościele św. Maurycego – to wyjaśniliby uczniowie XIII LO im. Aleksandra Fredry po tygodniu gier z wiedzy o najwybitniejszym komediopisarzu literatury polskiej i jego dziełach. W sobotę 22.10 w strojach z epoki (był Młody Fredro – Michał z kl. 1f, Stary Fredro – Janusz z kl. 1h, Małpa w kąpieli – Ola z kl. 1j) zjawili się w Rynku pod pomnikiem patrona. – Zanim posąg pokrył się patyną, raz do roku myśliśmy go szczotką – wspomina Piotr Pitura, dyrektor Trzynastki. – Był ponurym człowiekiem, ale starał się wesoło pisać. Za to go cenimy najbardziej – powiedziała nam Papkin, czyli Igor z kl. 1a. – Stosował autoterapię żartem, w czym możemy go naśladować i dziś – zauważa Anna Pandura, nauczycielka historii w XIII LO.

Mamy kosmiczny monitoring podatków

Już od dwóch lat Wrocław korzysta z detekcji satelitarnej, aby kontrolować powierzchnie objęte podatkiem od nieruchomości. Dzięki tej innowacyjnej metodzie kontroli wykryto jak dotąd 238 nieprawidłowości, a budżet miasta odzyska ok. 2 mln zł.

Redakcja

Kto by pomyślał, że satelity w kosmosie zaczną dostarczać informacji urzędowi. Brzmi nieprawdopodobnie, ale Wrocław jest tego doskonałym przykładem. Urząd Miejski Wrocławia dzięki współpracy ze spółką SatRev wykorzystuje zdjęcia satelitarne do weryfikacji złożonych deklaracji podatkowych. Pierwsza umowa została podpisana w październiku 2020 r.

80 proc. już sprawdzone

Na podstawie raportów ze zdjęciami satelitarnymi pracownicy urzędu weryfikują złożone deklaracje podatkowe.

– Do tej pory przeanalizowaliśmy 80 proc. terenów miasta i przeprowadziliśmy 529 czynności sprawdzających. W 238 przypadkach wykryto nieprawidłowości. Zaniżano opodatkowaną powierzchnię oraz nie zgłaszano obiektów, takich jak budynki gospodarcze lub garaże. Udało się również zweryfikować budynki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – mówi Marcin Urban, skarbnik Wrocławia. – Detekcja umożliwiła też identyfikację gruntów rolnych, które zostały zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej. W takim przypadku obowiązuje je podatek od nieruchomości, a nie podatek rolny – dodaje. W ten sposób wykryto

Firma SatRev pozyskuje zdjęcia nieruchomości z satelity, która jest w kosmosie, dostarcza je miastu, a pracownicy urzędu sprawdzają, czy właściciele zgłosili nieruchomość do opodatkowania

np. obiekt sportowy, w którym znajdowały się korty tenisowe. Po stwierdzeniu, że budynek ma związek z działalnością gospodarczą, miasto odzyskało 70 tys. zł. Podobnie było w przypadku wykrycia wiaty na jednej z działek. Była to myjnia samochodowa i miasto odzyskało 5 tys. zł. – Detekcja satelitarna to oszczędność czasu i energii przy zwiększeniu przychodów do budżetu miasta – mówi radny Tomasz Motyka, jeden z inicjatorów projektu.

2 mln zł do budżetu

Według szacunków wpływy z 5 lat, które są aktualnie weryfikowane, oraz lat najbliższych mogą przekroczyć 2 mln zł. Już teraz do budżetu Wrocławia trafiło 350 tys. zł, a kolejne 300 tys. wpłynie w najbliższym czasie.

Do tej pory miasto zapłaciło za detekcję satelitarną 204 tys. złotych. Aktualna umowa z SatRev obowiązuje do 30 listopada 2022 r.

– Planujemy kontynuację współpracy. Tym bardziej że możliwości wykorzystania detekcji satelitarnej do poprawy systemu poboru podatków są bardzo duże – mówi Izabela Piekelnik, dyrektorka Wydziału Podatków i Opłat. – Podsumowując dotychczasową, bardzo udaną współpracę z Wrocławiem, to najważniejszy projekt w naszej firmie, który spopularyzował usługę detekcji satelitarnej na cały kraj – podkreśla Grzegorz Zwoliński, prezes SatRev.

Dodatek elektryczny – sprawdź warunki

Dodatek elektryczny to forma pomocy finansowej dla osób, które ogrzewają mieszkanie lub dom instalacją na prąd. Może wynieść 1000 lub 1500 zł i zależy od ilości zużytej energii. Aby się o niego starać, należy spełnić wiele warunków. Zobacz, jakich.

Tomasz Wysocki

Jednorazowe dofinansowanie do rachunków za prąd wyniesie 1000 zł. Jednak jeśli pod tym samym adresem zużycie energii elektrycznej w roku 2021 wyniosło więcej niż 5 MWh to dopłata wzrośnie do 1500 zł.

Kto może się starać?

Jeśli chcemy otrzymać dodatek elektryczny, to źródło ogrzewania naszego domu musi być wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB).

Trzeba było tego dokonać do sierpnia 2022 r.

W sytuacji, gdy pod tym samym adresem znajduje się więcej niż jedno gospodarstwo domowe (w rozumieniu rodzina lub osoba samotna), to jeden dodatek elektryczny przysługuje na wszystkie mieszkające w budynku rodziny. Jeśli wniosek złoży więcej rodzin (lub osób mieszkających samodzielnie) spod tego samego adresu, to pieniądze zostaną wypłacone temu, kto złoży wniosek jako pierwszy.

Dodatek elektryczny nie przysługuje:

- osobom i rodzinom (gospodarstwem domowym), które otrzymały już dodatek węglowy;
- właścicielom domów i mieszkań, na których zainstalowane są instalacje fotowoltaiczne (ustawodawcy uznali, że mogą oni sprzedawać wyprodukowaną za pomocą instalacji na swoim budynku energię elektryczną, co już stanowi dla nich formę wsparcia finansowego).

Jak złożyć wniosek?

Wniosek o dodatek elektryczny składa się do gminy, na obszarze której znajduje się gospodarstwo domowe, w którym jest wykorzystywana energia elektryczna.

Wniosek o dofinansowanie należy składać między 1 grudnia 2022 r. a 1 lutego 2023 r. Urzędy na wypłatę dodatku mają czas do 31 marca 2023 r. .

➤ Więcej na wroc.city/Dodatek-Elektryczny

UWAGA: zmiana czasu na zimowy

W tym roku wskazówki zegara przesuwamy w nocy z 29 na 30.10. O godz. 3 wracamy na 2, by spać dłużej. W ten sposób zaczynamy czas zimowy.

Jak pracują instytucje 31.10?

Poniedziałek 31.10 jest dniem powszednim, dlatego wszystkie sklepy, galerie i urzędy czy placówki pocztowe będą działały normalnie. Szkoły mogą w tym dniu odebrać dzień wolny, bo dyrektorzy mają pulę takich dni do odebrania w ciągu roku szkolnego. W zakładach pracy, o ile pracodawca nie postanowi inaczej, należy wziąć jeden dzień urlopu, aby mieć cztery dni wolnego.

Wyprawka szkolna do 30 listopada

Niewiele czasu zostało na złożenie wniosku do ZUS o wyprawkę szkolną w ramach programu „Dobry start”. Do wzięcia jest 300 zł, które należą się wszystkim rodzicom lub opiekunom dzieci w wieku od 7 do 20 lat, a w przypadku osób z niepełnosprawnościami – do 24 lat. Wniosek o wypłatę można złożyć wyłącznie drogą elektroniczną – za pomocą Platformy Usług Elektronicznych (PUE) ZUS, bankowości elektronicznej lub portalu Emp(at)tia. Termin składania wniosku upływa 30.11.2022 r.

Dyżury radnych w Sukiennicach

Członkowie Rady Miejskiej Wrocławia są do dyspozycji mieszkańców w trybie stacjonarnym dwa razy w tygodniu: w środy i czwartki przez 1,5 godziny. W środę 9.11 w godz. 15–16.30 w pok. 204 i 205 w Sukiennicach 9 dyżurować będą radne Agnieszka Kędzińska i Jolanta Niezgodzka. W czwartek 10.11, pod tym samym adresem i o tej samej porze, w pok. 204 – wiceprzewodniczący RMW Łukasz Olbert. Aktualny harmonogram dyżurów na wroc.city/DyżuryRadnych2022.

Jak możesz pomóc osobom w kryzysie psychicznym?

ZNİKAM – GUBIĘ SIĘ – TRACĘ – UCIEKAM: to nazwa kampanii społecznej na temat potrzeb osób z niepełnosprawnością psychiczną. Kampania ma uświadomić wrocławianom, jak mogą zadbać o swoje zdrowie psychiczne, gdzie uzyskają pomoc oraz jak powinni zachowywać się wobec osób będących w kryzysie psychicznym.

Maciej Wołodko

Priorytetem kampanii jest podniesienie poziomu akceptacji i zrozumienia dla osób w kryzysie psychicznym. Ważne będzie także przekazanie wiedzy na temat odpowiednich reakcji oraz wskazania konkretnych miejsc pomocy dla osób ze szczególnymi potrzebami psychicznymi.

– Zależy nam na tym, aby wrocławianie poznali oraz utrwalili podstawowe zasady savoir-vivre'u wobec osób z niepełnosprawnościami psychicznymi, ponieważ akceptacja i zrozumienie są bardzo ważne dla osób będących w kryzysie psychicznym. Z pomocą kampanii chcemy też stworzyć warunki sprzyjające większej aktywności społecznej i zawodowej osób będących w kryzysie psychicznym – mówi Beata Hernik-Janiszewska, członek zarządu Dolnośląskiej Federacji Organizacji Pozarządowych.

Wystawa w sercu miasta

Na ulicy Świdnickiej stanęła wystawa prezentująca zaburzenia psychiczne oraz zasady zachowania wobec osób, które na nie cierpią. – Taką kampanią, edukacją w środku miasta chcemy otworzyć

Inauguracja kampanii ZNIKAM – GUBIĘ SIĘ – TRACĘ – UCIEKAM

oczy na to, że są osoby, które potrzebują przełamania naszej bariery w sobie, czasami wystarczy odrobina więcej cierpliwości, czasu, wysłuchania – dodaje Dominik Golema, dyrektor Biura Wrocław Bez Barier.

Elementy kampanii stanowią: plakaty, wywiady, wystawa, pre-

lekcje i warsztaty, których spójny przekaz ma poszerzać wiedzę związaną z potrzebami osób w kryzysie psychicznym.

Bohaterowie wśród nas

Jej formuła kładzie nacisk na zrozumienie potrzeb tych osób – zarówno dzieci, jak i dorosłych. By

GRZEGORZ RAJTER

mi: depresją, stanami lękowymi, borderline i afazją.

– Najważniejszym elementem tej kampanii jest to, że tworzą ją osoby z niepełnosprawnościami lub ich najbliższe otoczenie. Mamy we Wrocławiu ogromną grupę branżową zrzeszającą organizacje, które wskazują nam, jak działać, jak pokazywać takie kampanie, bo to właśnie te osoby same doświadczają wykluczeń, to oni mają doświadczenie – mówi Andrzej Mańkowski, dyrektor MOPS we Wrocławiu.

Kampania jest efektem spotkań wrocławskiej Grupy Branżowej ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Dostępności, która powstała w 2018 r. Tworzy ją ponad 30 wrocławskich organizacji pozarządowych, instytucji samorządowych i grono ekspertów z obszaru szeroko rozumianej niepełnosprawności i dostępności. Tegoroczna odsłona to kontynuacja kampanii z 2021 r. „Niepełnosprawność. Niewidzialność? To ja!”.

➤ **Informacji, gdzie szukać pomocy w kryzysie psychicznym, szukaj na wroc.city/GdziePoPomoc**

Powstańców Śl./Swobodna: 1067 rowerów na godzinę

Zmierzono natężenie ruchu rowerowego na 14 skrzyżowaniach we Wrocławiu. Okazało się, że w tym roku jeździło tam więcej osób na jednośladach niż gdy badano to w 2018 r. Na jednej krzyżowce procentowy udział rowerzystów w stosunku do samochodów to prawie 26 procent.

Michał Kurowicki

Poznaliśmy wyniki pomiarów natężenia ruchu rowerowego we Wrocławiu. Badania przeprowadzono w czerwcu 2022 r. na 14 wybranych skrzyżowaniach. Jeździ tam od ponad 6 proc. do blisko 17 proc. więcej rowerzystów niż cztery lata temu. Tylko w jednym miejscu

jednośladów było mniej. Badania zlecił wydział inżynierii miejskiej UMW. Okazało się, że najpopularniejszym z przebadanych miejsc było skrzyżowanie ulic Powstańców Śląskich ze Swobodną.

W ciągu godziny przejeżdża tam nawet 1067 cyklistów.

– Porównaliśmy te dane z danymi syste-

mu ITS, który monitoruje ruch na całym skrzyżowaniu i wynika z tego, że co czwarty pojazd przejeżdżający przez skrzyżowanie Powstańców Śląskich ze Swobodną w ciągu godziny to rower – mówi Ula Jagielnicka, Biuro Zrównoważonej Mobilności UM Wrocławia.

Ilu rowerzystów pojawiło się w tym roku na pozostałych przebadanych ulicach?

■ Grabiszyńska / Piłsudskiego – 566 (2022 r.), 485 (2018 r.) – wzrost o 16,7 proc.

■ Swobodna / Borowska – 418 (2022 r.), 367 (2020 r.) – wzrost o 13,9 proc.

■ Most Uniwersytecki / Grodzka

– 548 (2022 r.), 483 (2018 r.) – wzrost o 13,4 proc.

■ Powstańców Śląskich / Swobodna – 1076 (2022 r.), 963 (2018 r.) – wzrost o 11,7 proc.

■ Braniborska / Nabycińska – 305 (2022 r.), 276 (2018 r.) – wzrost o 10,5 proc.

■ Legnicka / Nabycińska – 696 (2022 r.), 631 (2018 r.) – wzrost o 10,3 proc.

■ Most Grunwaldzki / pl. Grunwaldzki – 876 (2022 r.), 806 (2018 r.) – wzrost o 8,7 proc.

■ Jedności Narodowej / Słowiańska – 185 (2022 r.), 171 (2020 r.) – wzrost o 8,2 proc.

■ Most Piaskowy / Grodzka – 608 (2022 r.), 563 (2018 r.) – wzrost o 8 proc.

■ Purkiniego / Wyszyńskiego – 641 (2022 r.), 594 (2018 r.) – wzrost o 7,9 proc.

■ Dworcowa / Piłsudskiego – 155 (2022 r.), 144 (2020 r.) – wzrost o 7,6 proc.

■ Kościuszki / Świdnicka – 862 (2022 r.), 808 (2020 r.) – wzrost o 6,7 proc.

■ Widok / Kazimierza Wlk. – 594 (2022 r.), 557 (2018 r.) – wzrost o 6,6 proc.

Świętego Mikołaja / Nowy Świat – 375 (2022 r.), 380 (2018 r.) – spadek o 1,3 proc.

➤ **Więcej o wynikach badań ruchu rowerowego we Wrocławiu na wroc.city/RuchRowerow**

Tak, dzięki wam, zmieniło się podwórko na Pobożnego

Wyznaczone miejsca parkingowe, zamontowane latarnie, pojemne i estetyczne śmietniki półpodziemne. Podwórko w kwartale ulic Ołbińskiej, Jedności Narodowej, Henryka Pobożnego i Niemcewicza przeszło sporą metamorfozę. A wszystko dzięki współpracy mieszkańców i miejskich instytucji.

Widok na podwórko w kwartale ulic Ołbińskiej, Jedności Narodowej, Henryka Pobożnego i Niemcewicza przed zmianami i po modernizacji wg wytycznych mieszkańców

Maciej Wołodko

To jedno z wielu podwórz w ścisłym centrum miasta. Z trzech stron otaczają je budynki, a od czwartej, zachodniej, można tu wjechać autem. Przez lata było pozbawione zieleni (z wyjątkiem 3 drzew) i nieoświetlone. Po każdym deszczu rozpoczynał się ślalom pomiędzy kałużami. Remont podwórka został uwzględniony w budżecie miasta na wnio-

sek mieszkańców. Nim jednak wbito przysłowiową pierwszą łopate, Zarząd Zasobu Komunalnego (ZZK) zlecił przeprowadzenie konsultacji z mieszkańcami. Łącznie wpłynęło 91 opinii na ten temat.

– Podczas przygotowywania projektu rewitalizacji i modernizacji podwórka uwzględniliśmy zarówno potrzeby mieszkańców, jak i zalecenia konserwatora zabytków. Prio-

rytetem było zorganizowanie miejsca zbiórki odpadów komunalnych, wykonanie odwodnienia terenu, utwardzenie ciągów komunikacyjnych oraz pielęgnacja istniejącej zieleni i nowe nasadzenia – mówi Anna Olbryt z Zarządu Zasobu Komunalnego.

– Konsultacje to efekt! Nie tylko architektoniczny, ale przede wszystkim społeczny. Dzięki wnikliwym rozmowom

z mieszkankami i mieszkańcami, otwartości zarządcy terenu, a także projektantki powstało podwórko szyte na miarę lokalnej społeczności – mówi Krzysztof Ziental z Wydziału Partycypacji Społecznej.

– Niezwykle ważne na tym podwórku – z uwagi na liczne nasadzenia – było umożliwienie właściwej cyrkulacji wody. Posadziliśmy tu aż 10 drzew i prawie 1200 sztuk krzewów i roślin

okrywowych. Oprócz zieleńców, które stanowią powierzchnię biologicznie czynną, wykonaliśmy miejsca postojowe i część drogi dojazdowej z materiałów umożliwiających przedostawanie się wód opadowych do gruntu – dodaje Anna Olbryt.

Koszt całej inwestycji wyniósł prawie 934 tys. zł.

➤ Więcej zdjęć na wroc.city/Poboznego

Resort obrony zaprasza NGO-sy na seminarium

Jak realizować zadania publiczne obejmujące szkolenia z użyciem broni i amunicji? Co nowego w zakresie zlecenia zadań publicznych przez Ministerstwo Obrony Narodowej? Odpowiedzi na wiele pytań z tego zakresu udzielić ma seminarium dla organizacji pozarządowych, które odbędzie się 19 listopada we Wrocławiu.

Maciej Wołodko

Program szkolenia ma zostać opublikowany na stronie internetowej MON do 2 listopada 2022 r. Szczegółowe informacje dotyczące spotkania można uzyskać telefonicznie pod numerem: 261 874 678.

Jak się zarejestrować

Jak informuje na swojej stronie MON – osoby zainteresowane udziałem w szkoleniu powinny wypełnić formularz zgłoszeniowy i przesłać go do 7 listopada 2022 r. Osoby zakwalifikowane zostaną

o tym powiadomione drogą elektroniczną lub telefonicznie. Liczba miejsc jest ograniczona.

Gdzie i kiedy?

Szkolenie odbędzie się przy ul. Pretficza 28 w Klubie 4 Regionalnej Bazy Logistycznej we Wrocławiu 19 listopada 2022 r.

Koszty wyżywienia uczestników oraz koszty programowe pokrywa Departament Edukacji, Kultury i Dziedzictwa MON. Dojazd na szkolenie zakwalifikowani uczestnicy pokrywają we własnym zakresie.

Wszystkie szczegóły szkolenia i formularze zgłoszeniowe znajdują się na stronie wroc.city/MONszkolenie

Księża Małe bez tramwajów przez 8 h

W sobotę, 29.10, zostaną przeprowadzone prace wykończeniowe przy torowisku tramwajowym na ul. Krakowskiej. W związku z tym, w godz. 8-16, pasażerowie komunikacji miejskiej muszą liczyć się z utrudnieniami z powodu wstrzymanego ruchu tramwajów na Księża Małe. Tramwaje linii 3 i 5 od pl. Wróblewskiego w obu kierunkach zostaną skierowane przez ul. Pułaskiego, ul. Hubską, ul. Bardzką, al. Armii Krajowej i ul. Tarnogajską, aż do pętli Tarnogaj. Na odcinku Wierzbowa – Galeria Dominikańska – Księża Wielkie – Galeria Dominikańska – Wierzbowa zostaną uruchomione kursy zastępczej linii autobusowej nr 703, która będzie kursowała co 10 minut.

Uwaga na objazdy

Rusza remont torowiska tramwajowego przy skrzyżowaniu al. Kochanowskiego z al. Różyckiego. Od 6 listopada tramwaje 9, 17 i 33 pojedą inną trasą. 9 i 17 od skrzyżowania ul. Sienkiewicza i Piastowskiej zostaną skierowane objazdem w obu kierunkach przez ul. Piastowską, pl. Grunwaldzki, ul. Skłodowskiej-Curie, most Zwierzyniecki i ul. Mickiewicza do pętli „Sępólno”, a tramwaje linii 33 od Ronda Reagana pojedą w obu kierunkach przez ul. Skłodowskiej-Curie, most Zwierzyniecki i ul. Mickiewicza do Sępólna. Prace potrwać 6 tygodni. Więcej zmian na www.wroclaw.pl/komunikacja.

Wymiana rozjazdów na Zwierzynieckim

Pasażerowie mogą spodziewać się też zakończenia kolejnego etapu wymiany rozjazdów na skrzyżowaniu ulic Wajdy, Mickiewicza i mostu Zwierzynieckiego. W sobotę, 29.10, zostaną przywrócone przystanki docelowe – dla linii 115 w kierunku Wojnowa (przy ul. Mickiewicza) i dla linii 145, 146, 253, 255, 315 i 345 w kierunku pl. Grunwaldzkiego lub ul. Parkowej (przy ul. Wajdy, za skrzyżowaniem z ul. Wystawową).

Zajezdnia Borek zostanie rozbudowana

Rozpoczyna się rozbudowa zajezdni Borek. Powstanie nowa hala przeglądów i kilometr nowych torów, a także 130 miejsc dla nowoczesnych tramwajów Gamma, Pesa i Skoda, które mają obsługiwać budowane właśnie trasy na Nowy Dwór i Popowice.

Powstanie nowa hala przeglądów o kubaturze 11 tys. m sześc., 26 nowych zwrotnic i rozjazdów, 215 m ekranu akustycznego o wysokości 5 m

Michał Kurowicki

Remont zajezdni Borek jest niezbędny w związku z zakupem nowych tramwajów dla MPK, które będą nocowane i serwisowane właśnie tutaj.

Tramwajów moc

Lada chwila Wrocław dostanie 46 tramwajów Moderus Gamma, wartych 372 mln zł. Rozstrzygnięto też przetarg na zakup 24 tramwajów, które wyprodukuje dla Wrocławia bydgoska Pesa. W ramach opcji może zostać do-

mówionych jeszcze kolejnych 16 tramwajów, łącznie za niemal 338 mln zł. W sumie we Wrocławiu pojawi się 86 nowych pojazdów i wszystkie trafią do zajezdni Borek. Zajezdnię otoczy ekran akustyczny, by poprawić komfort życia okolicznych mieszkańców, znacznie ograniczając wysokie dźwięki, jakie powstają w czasie przejazdu tramwajów po łukach torów zajezdni.

Nowy układ torów

Modernizacja zajezdni zwiększy również liczbę stanowisk

przeładowych, dostosowanych do nowego taboru zakupionego w ostatnich latach. Ponadto zmodernizowany zostanie układ torowy zajezdni, dostosowany do specyfiki obsługi zajezdni. Zaplanowana została także przebudowa istniejącej hali obsługi i budowa nowej, czterostanowiskowej hali obsługi codziennej. Podczas prac zostaną zmodernizowane: sieć trakcyjna, jak również wszystkie przyłącza zasilające zajezdnię w media (prąd, woda, kanalizacja, ciepło). – Największym wyzwaniem podczas modernizacji będzie dobra ko-

ordynacja i utrzymanie zajezdni Borek w normalnej sprawności – uważa Krzysztof Surówka, prezes Zakładu Sieci i Zasilania. – Chcemy, żeby pasażerowie w jak najmniejszym stopniu odczuli nasze prace. Dlatego rozkładamy je na kilka etapów. Postaramy się realizować budowę hali i roboty torowe w tym samym czasie – zapowiada.

W czasie trwania remontu zajezdni Borek, czyli przez 14 miesięcy, część z tramwajów zostanie przeniesiona do innych zajezdni, w tym na Ołbinie.

SPP: mobilnie, czyli wygodnie

Jesteś kierowcą, który nie korzysta z abonamentu? Zainstaluj sobie jedną z tych aplikacji: SkyCash albo AnyPark, dawniej Pango, i korzystaj ze Strefy Płatnego Parkowania komfortowo.

Redakcja

Jest co najmniej 6 powodów, by spróbować płacenia za pomocą aplikacji. ● **Nie martwisz się** noszeniem bilonu lub karty płatniczej. Do płatności mobilnych wystarczy telefon i aplikacja. Bez szukania drobnych. Tylko przycisk START/STOP w telefonie. Klik – zaczynasz parkowanie. Klik – kończysz. ● **Płacisz tylko za rzeczywisty czas postoju.** W parkomacie z góry określasz

długość parkowania, z minimalną opłatą startową. Jeśli uda Ci się skończyć postój wcześniej, nie odzyskujesz nadpłaconej kwoty. Przy płatności mobilnej płacisz co do grosza za czas postoj, a więc np. 7,89 lub 1,14 zł. ● **Oszczędzasz czas.** Opłaty w parkomacie wiążą się z pozornie nieznaczną stratą czasu, jednak nawet ona często wywołuje irytację. Musisz najpierw znaleźć parkomat (pada deszcz, spotkanie właśnie się zaczyna przecznice dalej, a osoba stojąca przed tobą szuka na dnie torby drobnych), potem wprowadzić

dane auta na klawiaturze parkomatu i dokonać płatności, a na koniec zanieść bilet do samochodu. Przy płatności mobilnej wszystkie dane pojazdu wprowadzasz tylko raz, przy instalowaniu aplikacji. Przy rozpoczęciu parkowania aplikacja przypomni ci o sprawdzeniu strefy, w której się znajdujesz (różne strefy to różne stawki za parkowanie). ● **Bez mandatu, bez stresu.** Najczęstsza przyczyna wystawianych przez kontrolerów zawiadomień o braku opłaty (tzw. mandatów) to literówki w numerze rejestracyjnym pojazdu,

powstałe podczas wpisywania go w parkomacie. Odwołania w takich sprawach rozpatrywane są na korzyść kierowcy, wymaga to jednak dopełnienia formalności. Korzystanie z aplikacji eliminuje takie błędy. ● **Bezproblemowo przedłużasz czas postoj.** W aplikacji po naciśnięciu przycisku START aplikacja rozpoczyna płatność i działa w tle, także jeśli korzystasz z innych funkcji telefonu. Wracasz do auta, klik – kończysz parkowanie. ● **Nie dotykasz klawiatury parkomatu.** Płatności mobilne są bardziej higieniczne.

Promenada Krzycka już prawie w połowie

Promenada Krzycka będzie miała kolejny odcinek w okolicach cmentarza Ducha Świętego na Tarnogaju. Jeszcze w październiku rozpocznie się jego budowa. Powstanie trasa dla pieszych i rowerzystów, która połączy już części promenady.

Michał Kurowicki

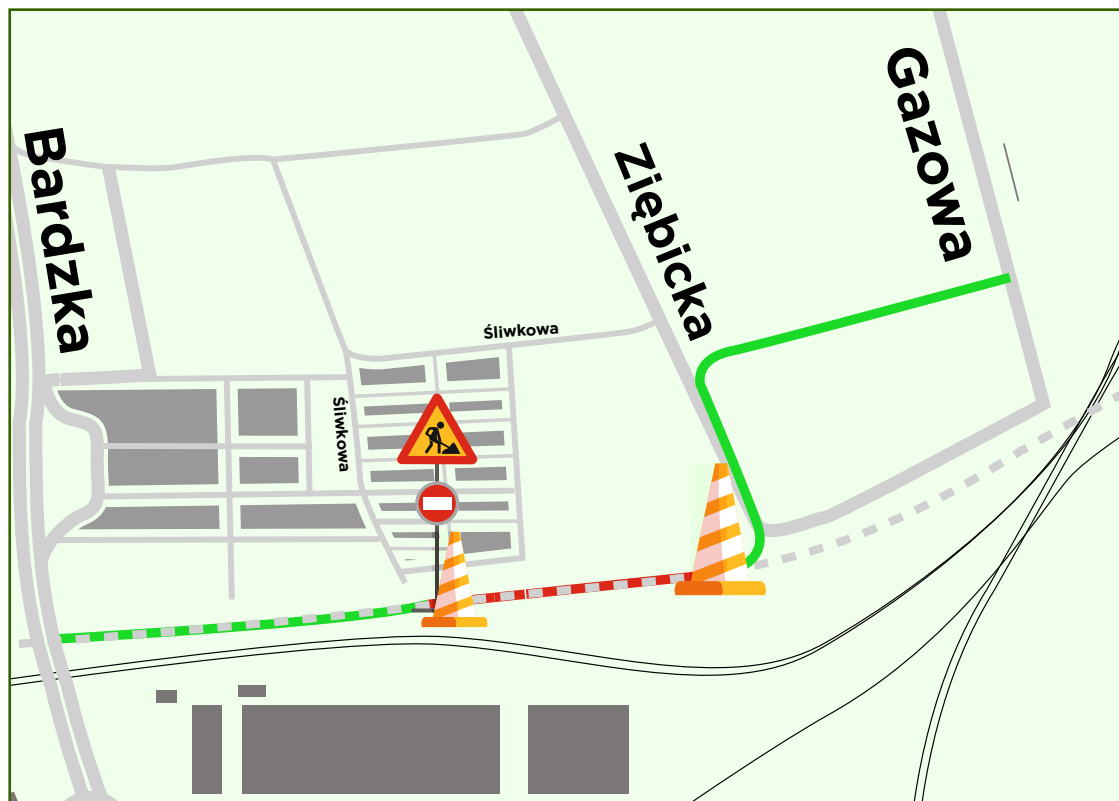
Powstanie kolejna część Promenady Krzyckiej. Tym razem Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta rozpoczyna realizację odcinka środkowego o długości 240 metrów, który znajduje się pomiędzy ulicami Śliwkową i Ziębicką.

Dwa miesiące robót

– Kolejny brakujący odcinek Promenady Krzyckiej w okolicy cmentarza przy ul. Bardzkiej chcemy zrealizować jeszcze w tym roku. Wykonawca będzie miał dwa miesiące na wykonanie wszystkich prac, które rozpoczyna się jeszcze w październiku. Inwestycja obejmuje budowę ciągu pieszo-rowerowego z betonu asfaltowego na odcinku od ul. Śliwkowej do ul. Ziębickiej o długości 240 metrów – tłumaczy Klaudia Piątek z biura prasowego ZDiUM.

Nowe krzewy i lampy

Nowa trasa rozpocznie się przy wejściu na cmentarz św. Ducha, od strony torów kolejowych i pobiegnie w stronę ul. Ziębickiej. Wzdłuż trasy dla pieszych i rowerzystów posadzone zostaną drzewa i krzewy. Ścieżka będzie

Do końca roku powstanie 240-metrowy odcinek Promenady Krzyckiej – od ul. Ziębickiej do Śliwkowej

oświetlona. Wzdłuż trasy stanie 9 słupów oświetleniowych pokrytych specjalną powłoką, która będzie utrudniała malowanie na nich graffiti. Teren zostanie odwodniony. Na poboczu powstaną trawniki. Prace wykona firma MIWRO do końca bieżącego roku. Koszt tych prac wyceniono na 692 tys. zł.

Przekroczone 3 km

Promenada Krzycka ma docelowo ciągnąć się przez 7,5 kilometra od ul. Grabiszyńskiej do ul. Gazowej. Razem z najnowszym odcinkiem będzie miała 3,1 kilometra.

Do tej pory wybudowano: 1855 m od ul. Spiskiej do ul. Borowskiej

i od ul. Borowskiej do ul. Bardzkiej, 440 m – od ul. Ziębickiej do ul. Gazowej, 320 metrów od ul. Spiskiej 64 do nasypu kolejowego i 290 metrów od ul. Bardzkiej do ul. Śliwkowej.

Urząd Miejski Wrocławia prowadzi tę inwestycję wspólnie z liderką WBO Agnieszką Duszą.

Nowa droga dla rowerzystów

Droga dla rowerów wzdłuż ulicy Legnickiej od ulicy Rybackiej do przejścia podziemnego na placu Jana Pawła II jest już przejezdna. W weekend 29–30.10.2022 roku powinna zostać uruchomiona sygnalizacja świetlna dla rowerzystów przy ulicy Rybackiej.

W ramach tego zadania powstał wyniesiony przejazd rowerowy i przejście dla pieszych przez ulicę Sokolniczą. Zgodnie z decyzją konserwatora zabytków został wyeksponowany fragment historycznych torów tramwajowych, odnalezionych pod nawierzchnią parkingu. Trwają jeszcze prace przy chodniku i nasadzeniach zieleni. Tem fragment placu Solidarności został obetonowany, ale zasadzono również byliny i krzewy.

Został już również przygotowany grunt pod nasadzenia kilkunastu drzew. Posadzą je pracownicy Zarządu Zieleni Miejskiej w ramach dodatkowego zadania. Inwestycja będzie kosztowała ponad milion złotych.

Droga dla rowerów wzdłuż ulicy Legnickiej to jeden ze zwycięskich projektów WBO.

Luksusowe apartamenty przy ul. Sienkiewicza

Zabytkowa kamienica naprzeciwko ogrodu botanicznego, w której do niedawna znajdowała się siedziba Wyższej Szkoły Filologicznej, odzyskuje dawny blask. Deweloper Bouygues Immobilier Polska ruszył z remontem budynku, w którym powstaną apartamenty z... salą bilardową.

Robert Migdał

Odnowienia historycznego budynku i włączenia go w kompleks Sienkiewicza Résidence podjął się francuski deweloper Bouygues Immobilier. Pierwotnie funkcjonował tam zakład opiekuńczy, po wojnie zakłady wytwórcze sprzętu specjalistycznego, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Centrum Naukowo-Produkcyjne Automatyki Energetycznej i Wyższa Szkoła Filologiczna.

– W ramach inwestycji przy ul. Sienkiewicza 32 odnowimy zabytkową kamienicę i dobudujemy drugi budynek, który domknie pierzeję i będzie współgrał z ist-

niejącą tam już zabudową – tłumaczy Cezary Grabowski, dyrektor ds. sprzedaży i marketingu Bouygues Immobilier Polska.

Prace trwają od prawie dwóch miesięcy, usuwane są okna, skuwane tynki i wyburzane ścianki działowe. – Kamienica zyska pierwotną formę wielospadowego dachu. Zostanie odnowiona także elewacja i wszystkie detale, takie jak gzymsy czy opaski przy oknach – opowiada Maciej Konopka z Pro Art KONOPKA, architekt Sienkiewicza Résidence. Największe zmiany zajdą we wnętrzach – zostaną przeprojektowane i dostosowane do funkcji mieszkaniowej. Projekt rewitali-

zacji kamienicy był opiniowany przez Miejskiego Konserwatora Zabytków i przygotowany zgodnie z jego zaleceniami. W odnowionej kamienicy, czyli w części Classic Sienkiewicza Résidence, powstanie 38 apartamentów. W nowo wybudowanej części Modern – 76. Część z nich będzie miała wysokość prawie 4,2 m. Wyróżnikami będą eleganckie części wspólne, w tym sala bilardowa w części Classic i taras z widokiem na ogród botaniczny na dachu części Modern. Na terenie inwestycji powstanie także parking ze 123 miejscami w hali garażowej, a na parterze obu budynków zostały zarezerwowane miejsca dla 10 lokali usługowych.

Cofnięta nieco od ul. Sienkiewicza kamienica nr 32 powstała w XIX w.

Tanie i szybkie ślizganie na krytych lodowiskach

Miłośnicy jazdy na łyżwach już mogą przygotowywać się do sezonu. 7 listopada Wrocławskie Centrum Treningowe Spartan otwiera dla mieszkańców kryte lodowisko przy ul. Wejherowskiej 34 i ul. Spiskiej 1. W tym roku, na tych, którzy nie lubią ograniczać prędkości, czeka nowość – szybkie nocne ślizganie.

Paulina Czarnota

Choć za oknem piękna złota jesień, niebawem we Wrocławiu poczujemy zimę. Gdzie? Na lodowisku. Już 7 listopada fani sportów zimowych będą mogli wybrać się na łyżwy.

Foczka, miś czy renifer

Spartan kupił w tym roku nowe łyżwy do wypożyczalni i zabawki do nauki jazdy na łyżwach dla dzieci: foki, misie i renifery. Ofertę przygotowano zarówno dla tych, którzy stawiają swoje pierwsze kroki na lodzie, jak również dla zaawansowanych miłośników tego sportu.

– W tym sezonie, tradycyjnie zapraszamy na ślizganie indywidualne, a także na zajęcia, które odbywają się pod opieką naszej wykwalifikowanej kadry instruktorskiej – zachęca Maciej Moczko z WCT Spartan. – Szkolenia w szkółkach łyżwiarskich prowadzone są w grupach – dla dorosłych i dzieci oraz dla rodzin w tzw. kursach rodzic+dziecko. Jest to idealny kurs zarówno dla dzieci, jak i rodziców. Rodzice, zamiast czekać na swoje pociechy,

mają możliwość uczestniczenia w zajęciach razem z nimi – dodaje.

Promocje i szkolenia

W każdy pon., w godz. 16–22, można skorzystać z oferty Tanie ślizganie (zarówno na lodowisku p r z y

godzinę. Promocja nie obowiązuje w święta i ferie. Natomiast ci, którzy chcą nauczyć się jazdy

na łyżwach pod okiem trenera, mogą wykupić szkolenia łyżwiarskie w grupie lub indywidualne (dla dzieci i dorosłych). Cennik za szkolenia: 500 zł za 5 lekcji w parze lub 100 zł pojedyncza lekcja w grupie dla pary.

Istnieje możliwość zapisać tylko dziecko lub osoby dorosłej w cenie: 400 zł za 5 lekcji od osoby lub 80 zł za po-

Szybkie ślizganie

W tym roku nowością będzie Szybkie ślizganie na lodowisku przy ul. Spiskiej 1. Oferta skierowana jest do zaawansowanych łyżwiarzy, którzy będą mogli poszaleć na lodowisku w pon. w godz. 22.30–24. Wstęp to koszt 20 zł za 90 minut. W tym czasie lodowisko zarezerwowane jest wyłącznie dla tych, którzy szybko jeżdżą i nie chcą się dzielić taflą z początkującymi. Więcej na stronie www.spartan.wroc.pl.

Lodowisko na stadionie

Znamy również datę otwarcia lodowiska przy Tarczyński Arena – to 18 listopada. Obiekt będzie czynny codziennie w godz. 9–21. Ale trzeba pamiętać o przerwach technicznych. Od pon. do pt. zaplanowano je od godz. 14 do 15 oraz od godz. 18 do 19. Natomiast w weekend od godz. 12 do 13, 16–17 i 19–20. Przypomnijmy, że lodowisko działa na drugim piętrze parkingu wielopoziomowego, widocznego od strony al. Śląskiej. Cennik za wejście jeszcze nie jest znany, wiadomo jednak, że organizatorzy planują specjalne wydarzenia na rozpoczęcie sezonu 20 listopada. O szczegółach na pewno jeszcze poinformujemy.

Spiskiej, jak i Wejherowskiej). Bilet kosztuje 17 zł za

jedyną lekcją w grupie. Zajęcia indywidualne z instruktorem kosztują: 1 osoba – 120 zł za godzinę, 2 osoby – 190 zł.

Łyżwy i kask można wypożyczyć na terenie lodowisk. Koszt to 12 zł za łyżwy i 5 zł za kask.

Strefa Informacji Biznesowej WPT już działa

Strefa znajduje się w budynku ALFA przy ul. Klecińskiej 123

25 października została otwarta Strefa Informacji Biznesowej Wrocławskiego Parku Technologicznego. To przestrzeń, w której specjaliści z WPT oraz różnych urzędów i instytucji otoczenia biznesu będą spotykać się z dolnośląskimi przedsiębiorcami po to, by udzielać im fachowego wsparcia.

Paulina Czarnota

Strefa Informacji Biznesowej Wrocławskiego Parku Technologicznego to projekt, który ma wspierać działalność i innowacyjność firm z całego Dolnego Śląska. – Cel naszej działalności to pomaganie przedsiębiorcom w rozwoju. Dlatego udostępniłyśmy i specjalnie zaaranżowałyśmy przestrzeń, w której w jednym miejscu przedsiębiorca czy osoba planująca założenie firmy może uzyskać kompleksowe informacje – wyjaśnia Maciej Potocki, prezes Wrocławskiego Parku Technologicznego.

W ramach Strefy Informacji Biznesowej zlokalizowanej w WPT

(budynek ALFA, ul. Klecińska 123), przedsiębiorca będzie mógł skorzystać z indywidualnych porad udzielanych podczas dyżurów ekspertów, ale też wziąć udział w szkoleniach i warsztatach poświęconych kluczowym dla biznesu kwestiom.

Konsultacje będą dotyczyć m.in. pozyskiwania funduszy unijnych z nowej perspektywy finansowej, ochrony własności intelektualnej, zatrudniania nowych pracowników, w tym obcokrajowców, pozyskiwania kapitału prywatnego na rozpoczęcie działalności czy na jej rozwój. W ramach Strefy będzie można spotkać się ze specjalistami zespołu WPT, ale też przedstawi-

cielami urzędów i ekspertami z instytucji otoczenia biznesu.

Współpracę podjęło ponad 20 różnych podmiotów z całej Polski, m.in.: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich we Wrocławiu, Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej, Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, Wrocławskie Centrum Transferu Technologii.

Wszystkie wydarzenia w ramach Strefy Informacji Biznesowej są bezpłatne. Pełna oferta szkoleń i konsultacji będzie dostępna na stronie www.technologypark.pl.

Informator na Wszystkich Świętych we Wrocławiu

W dzień Wszystkich Świętych, 1 listopada, jak zwykle chrześcijanie tłumnie odwiedzają groby bliskich na cmentarzach. W jakich godzinach będą otwarte wrocławskie nekropolie? Gdzie kupimy znicze i kwiaty? Jak kursować będzie komunikacja miejska w okresie świątecznym? Przeczytaj nasz informator.

Redakcja

Święto Zmarłych wypada w tym roku we wtorek – część szkół odpracowała poniedziałek 31 października, a wiele osób zaplanowało na ten dzień urlop. Z tego powodu wzmożony ruch na cmentarzach będzie panował już na trzy dni przed świętem, od weekendu 29–30 października.

Dostosowując się do tego natężenia i różnych pór odwiedzin, wrocławskie cmentarze w okolicach Wszystkich Świętych czynne będą w zmienionych godzinach (patrz ramka). Aby łatwiej było zakupić znicze czy kwiaty, wyznaczono także dodatkowe (oprócz przymentarnych kwiaciarni) punkty sprzedaży wieńców i zniczy. Działać będą do 2 listopada 2022 r. (lokalizacje w ramce).

Nie możesz kupić? Weź

Na cmentarzach generowana jest co roku ogromna ilość odpadów – szczególnie podczas świąt. W związku z tym, miasto zachęca, aby ograniczać użycie ozdób, szczególnie z plastiku. Dlatego na największych wrocławskich cmentarzach: Osobowickim, Grabiszyńskim i Kiełczowskim pojawiły się regały zero waste. Znajdują się przy bramach wejściowych na teren obiektów. Można zo-

W okresie świątecznym w 13 punktach we Wrocławiu kupisz wieńce, kwiaty i znicze

stać tu np. osłony na znicze, z których sami już nie korzystamy, ale mogą skorzystać inni.

Kolumbarium na ul. Brodzkiej

Dobiega końca budowa kolumbarium na cmentarzu parafialnym przy ul. Brodzkiej. Powstawało przez ostatnie lata, m.in. ze składek parafian i z wcześniejszej sprzedaży miejsc. To 64 niszki – każda z nich pomieści 2–3 urny.

Budowa kolumbarium była – zdaniem księdza Zdzisława Syposza, proboszcza parafii pw. Świętej Anny – koniecznością. Cmentarz parafialny jest mały, za chwilę może zabraknąć na nim miejsca na pochówki. Rocznie na Praczech jest 40–50 pogrzebów. A osiedle się rozrasta, dochodzą nowi mieszkańcy, kolejne osoby umierają. Zarówno na cmentarzu, jak i w kolumbarium będą mogli być pochowani tylko parafianie. Koszt jednego miejsca to 5 tys. zł.

W kolumbarium na cmentarzu parafialnym przy ul. Brodzkiej miejsce może wykupić tylko parafianin – koszt to 5 tys. złotych

Godziny otwarcia cmentarzy

- **Cmentarz Grabiszyński**, ul. Grabiszyńska 333, od 29 października do 2 listopada będzie otwarty w godz. 6–21.
- **Cmentarz Osobowicki**, ul. Osobowicka 59, od 29 października do 2 listopada będzie otwarty w godz. 6–21, wyjątkowo we wtorek (1 listopada) otwarcie bramy od godz. 7.
- **Cmentarz Psie Pole**, ul. Kiełczowska 90, od 29 października otwarcie bram, w tym bramy nr 2 od godz. 6, zamknięcie wszystkich bram o godz. 21, we wtorek (1 listopada) otwarcie bram nr 1, 2, 3 od godz. 6, zamknięcie o godz. 22.
- **Cmentarz Pawłowice**, ul. Złocieniowa 29, od 28 października do 1 listopada cmentarz nie będzie zamykany.
- **Cmentarz Jerzmanowo**, ul. Jerzmanowska 53, od 28 października do 1 listopada cmentarz nie będzie zamykany.
- **Cmentarz Leśnica**, ul. Trzmielowicka 2, w dniach od 28 października do 1 listopada cmentarz nie będzie zamykany.
- **Cmentarz Ducha Świętego**, ul. Bardzka 80, od 28 października do 1 listopada cmentarz będzie otwarty przez całą dobę dla pieszych, brama dla samochodów zostanie otwarta w godz. 6.30 do 14.30.
- **Cmentarz Świętego Wawrzyńca**, ul. Bujwida 51, od 31 października do 2 listopada cmentarz będzie otwarty przez całą dobę.

Punkty sprzedaży wieńców i zniczy

- **ul. Bolesława Krzywoustego** róg ul. Sycowskiej, obok restauracji „ABC”
 - **ul. Bolesława Krzywoustego** u zbiegu ul. Bora-Komorowskiego
 - **ul. Złocieniowa** przed cmentarzem
 - **ul. Brochowska**, naprzeciwko cmentarza
 - **ul. Opolska**, przed cmentarzem
 - **ul. Trzmielowicka**, przed cmentarzem
 - **Na Skowroniej Górze, ul. Działkowa**, przed cmentarzem
 - **ul. Rędzińska** przed cmentarzem
 - **ul. Chałupnicza** przed cmentarzem
- Poza tym do 2 listopada będzie odbywał się okolicznościowy Kiermasz Kwiatów i Zniczy przy dużych cmentarzach:
- **ul. Osobowicka** (parking)
 - **ul. Bujwida**
 - **ul. Smętna**
 - **ul. Grabiszyńska** – boczna ul. Hallera (od 28.10 do 1.11)

Jak dojedziemy komunikacją miejską na cmentarze

Do obsługi pasażerów w okresie świątecznym przygotowano już MPK. Uruchomione zostaną specjalne linie tramwajowe i autobusowe. Porządku będą pilnowały patroli policji, straży miejskiej i służby MPK. Wszystko po to, by piesi, pasażerowie komunikacji miejskiej i kierowcy dotarli na miejsce bezpiecznie.

Redakcja

– 1 listopada uruchomimy 9 specjalnych linii tramwajowych i 7 specjalnych linii autobusowych. Po wprowadzeniu wszystkich zmian w komunikacji zbiorowej, do największych wrocławskich cmentarzy pojazd MPK będzie podjeżdżał średnio co minutę. Dlatego zachęcam wszystkich, aby pozostawić samochody i podróżować komunikacją miejską – mówi Adam Więcek z Departamentu Infrastruktury i Transportu.

Specjalne linie tramwajowe

31 października

E1 będzie kursowała w godz. 9–14 co 15 minut, a w godz. 14–18 co 20 minut.

1 listopada

E1, E2, E3, E5, E6, E7 i E9 będą kursowały w godz. 8–18 co 10 minut oraz w godz. 18–20 co 20 minut. Linie E8 i E18 w godz. 8–20 co 20 minut.

2 listopada

E1 będzie jeździć w godz. 9–14 co 15 minut, a w godz. 14–18 co 12 minut.

Specjalne linie autobusowe

31 października

301, 307, 322, 334, 335, 336 i 350 będą kursowały w godz. 8–18 co 15 minut. Linia A dodatkowo będzie zatrzymywała się na przystanku Grabiszyńska (Cmentarz II). Wszystkie kursy linii K w godz. 9–17 zostaną przedłużone w obu kierunkach od ul. Świeradowskiej przez przystanek Bardzka (Cmentarz) do przystanku Buforowa (Rondo) –

ronda przy skrzyżowaniu ul. Buforowej i Terenowej. Linia 121 w godz. 9–14 będzie kursowała co 15 minut. Zaś 319 w godz. 9–14 w obu kierunkach na trasie Kamieńskiego (pętla) – Grabiszyńska (Cmentarz II) co 15 minut.

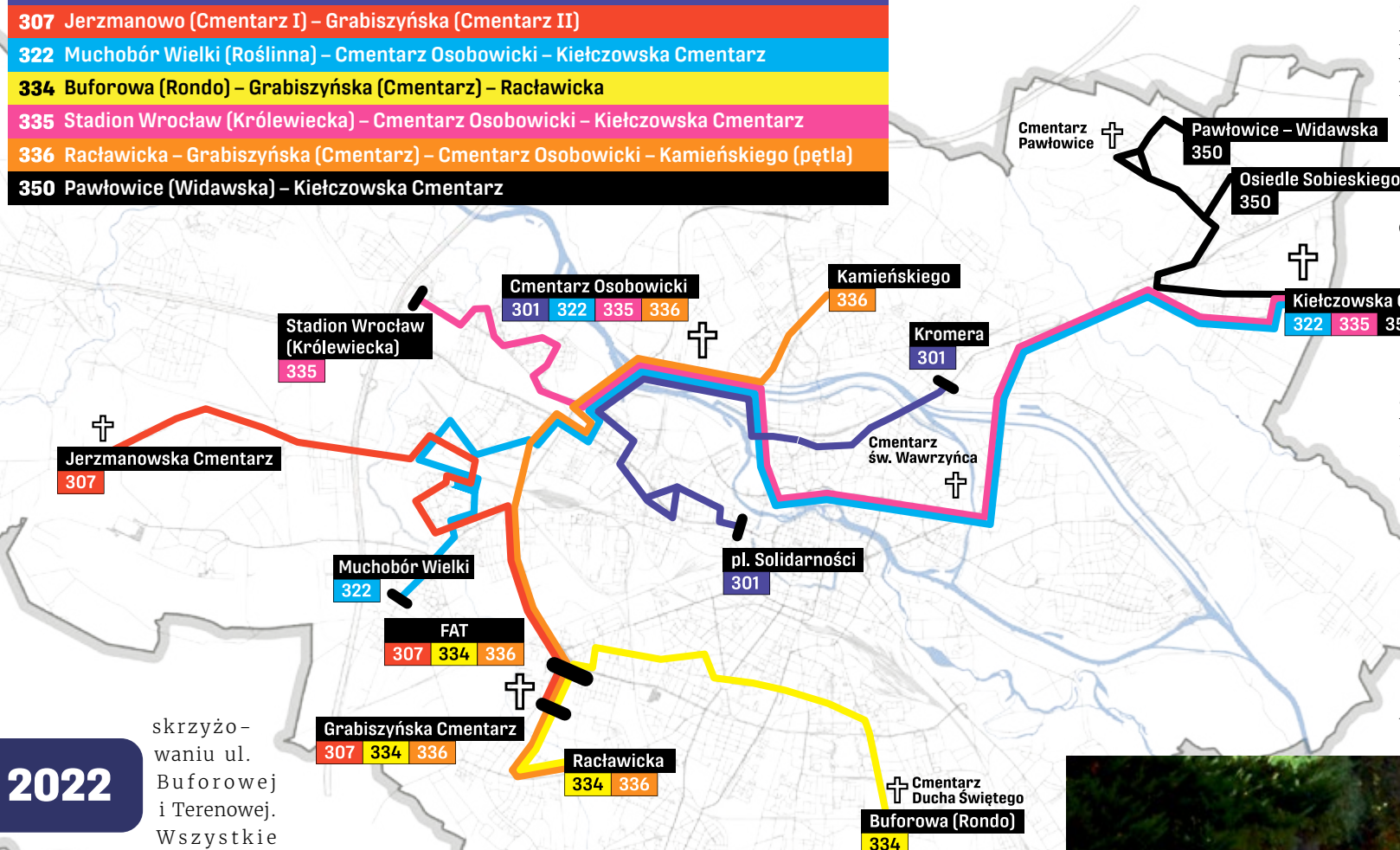
1 listopada

Linie 301, 307, 334, 350 będą kursowały w godz. 8–18 co 15 minut oraz w godz. 18–20 co 30 minut. Autobusy 322, 335, 336 w godz. 8–15 co 10 minut, a w godz. 15–18 co 15 minut oraz w godz. 18–20 co 30 minut.

Natomiast linia A dodatkowo będzie zatrzymywać się na przystanku Grabiszyńska (Cmentarz II). Linia K w godz. 8–20 wszystkie kursy zostaną przedłużone w obu kierunkach od ul. Świeradowskiej przez przystanek Bardzka (Cmentarz) do przystanku Buforowa (Rondo) – ronda przy

Specjalne linie autobusowe – Wszystkich Świętych 2022

301	pl. Solidarności – Kromera
307	Jerzmanowo (Cmentarz I) – Grabiszyńska (Cmentarz II)
322	Muchobór Wielki (Roślinna) – Cmentarz Osobowicki – Kielczowska Cmentarz
334	Buforowa (Rondo) – Grabiszyńska (Cmentarz) – Raclawicka
335	Stadion Wrocław (Królewiecka) – Cmentarz Osobowicki – Kielczowska Cmentarz
336	Raclawicka – Grabiszyńska (Cmentarz) – Cmentarz Osobowicki – Kamieńskiego (pętla)
350	Pawłowice (Widawska) – Kielczowska Cmentarz

skrzyżowaniu ul. Buforowej i Terenowej. Wszystkie kursy autobusowe linii N w godz. 8–20 do pętli przy ul. Litewskiej i z powrotem do Petruszewicza będą realizowane przez cmentarz Kielczowski.

W godz. od 8 do 20 zostaną uruchomione dodatkowe kursy linii 118 do pętli Wojnow (co 60 minut). Linia 123 w godz. od 11 do 17 będzie kursowała co 15 minut wg specjalnego rozkładu (dodatkowe kursy będą realizowane na trasie Leśnica – Pracze Odrzańskie – Leśnica). W godz. 9–18 wszystkie kursy linii 146 zostaną przedłużone w obu kierunkach od ul. Bardzkiej przez przystanek Bardzka (Cmentarz) do

przystanku Buforowa (Rondo) – ronda przy skrzyżowaniu ul. Buforowej i Terenowej.

2 listopada

Linia A dodatkowo będzie zatrzymywać się na przystanku Grabiszyńska (Cmentarz II). Wszystkie kursy linii K w godz. 9–17 zostaną przedłużone w obu kierunkach od ul. Świeradowskiej przez przystanek Bardzka (Cmentarz) do przystanku Buforowa (Rondo) – ronda przy skrzyżowaniu ulicy Buforowej i Terenowej. Linia 121 w godz. 9–14 będzie kursowała co 15 minut. Linia 319 w godz. 9–14 będzie kursować w obu kierunkach na trasie Kamieńskiego (pętla) – Grabiszyńska (Cmentarz II) co 15 minut.

Organizacja ruchu 1 listopada

Zmiany organizacji ruchu obejmują rejony 13 wrocławskich

z miasta. Postój TAXI wyznaczono na ulicy Osobowickiej przed skrzyżowaniem z ulicą Łużycką. Na moście Milenijnym, na odcinku od Popowickiej do Osobowickiej (kierunek od Popowickiej) prawy pas ruchu funkcjonować będzie wyłącznie jako pas dla komunikacji autobusowej. Na ul. Kleczkowskiej od ul. Reymonta do ul. Struga zostanie wprowadzony jeden kierunek ruchu.

Cmentarz Grabiszyński: Zamknięta dla samochodów (z wyjątkiem komunikacji zbiorowej i TAXI) będzie ul. Grabiszyńska na odcinku od ul. Ostrowskiego do ul. Jordanowskiej. Wprowadzony zostanie jeden kierunek ruchu dla komunikacji indywidualnej na ul. Ostrowskiego od ul. Grabiszyńskiej do łącznika Ostrowskiego i Klecińskiej. Ulica Ostrowskiego pozostanie dwukierunkowa wyłącznie dla pojazdów komunikacji zbiorowej. Postój TAXI wyznaczono przy ul. Fiołkowej. Przystanek końcowy (pętla) autobusowych linii specjalnych zloka-

lizowano przy ul. Grabiszyńskiej – brama boczna cmentarza.

Cmentarz Kielczowski: Wprowadzony zostanie też jeden kierunek ruchu na łączniku przy cmentarzu od ul. Kielczowskiej do Bierutowskiej z możliwością jednostronnego parkowania.

Cmentarz Świętej Rodziny: Zamknięte będą dla ruchu kołowego ulice: Smętna, Narczy Żmichowskiej, Emilii Plater, Partyzantów (na odcinku od ul. Monte Cassino do ul. Smętnej), Adama Mickiewicza (jezdnia boczna).

Cmentarz Świętego Wawrzyńca: A także ulice: Bujwida na odcinku od ulicy Sienkiewicza do wjazdu na teren ogródków działkowych, Sopotką, Liskego, Czerwonego Krzyża.

Cmentarz Świętego Ducha: Na ul. Morwowej zostanie wprowadzony jeden kierunek ruchu od ul. Bardzkiej do ul. Ziębickiej. Część jezdni ulicy Morwowej przeznaczona zostanie do parkowania pojazdów.

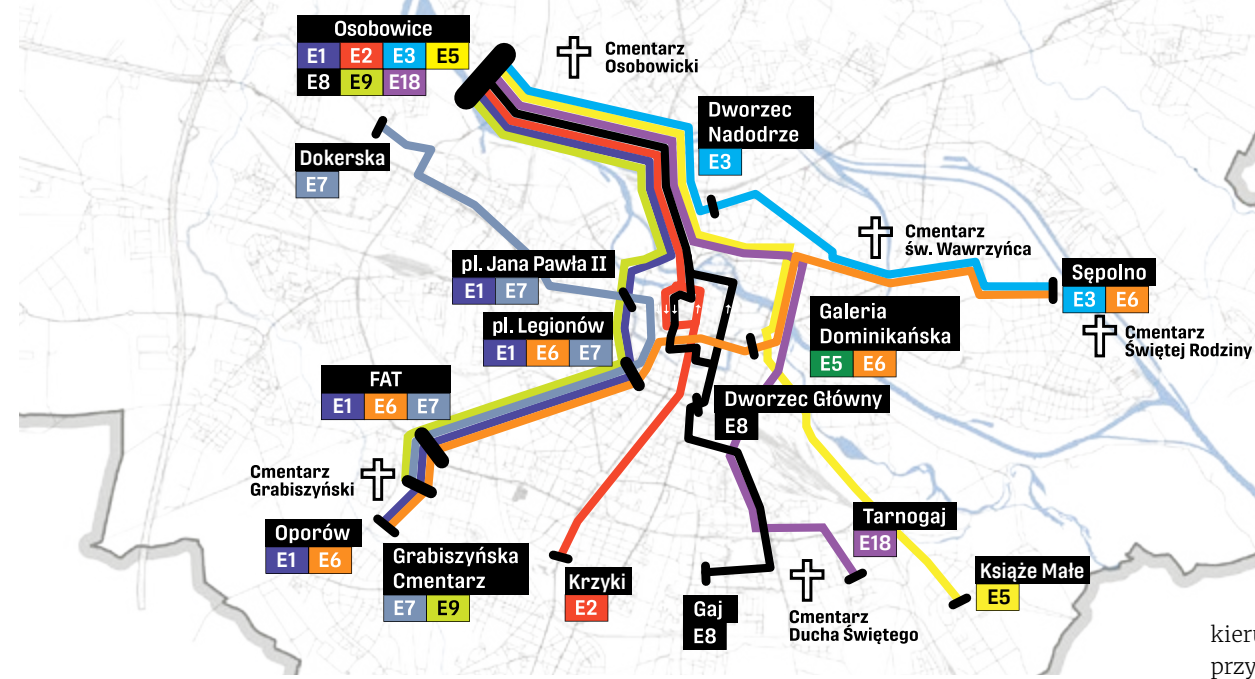
22 października został wprowadzony zakaz zatrzymywania się pojazdów w bezpośrednim sąsiedztwie cmentarzy przy ulicach: Jerzmanowskiej, Trzmielowickiej, Zabrodzkiej, Gorlickiej, Działkowej, Kielczowskiej, Brodzkiej.

Parkingi przy cmentarzach

Dla potrzeb komunikacji indywidualnej przy cmentarzu Osobowickim zorganizowany zostanie parking na terenie Centrum Szkolenia Wojsk Inżynierskich i Chemicznych przy ul. Obornickiej. Bezpłatny parking czynny będzie od 29 października do 1 listopada przy ul. Ostrowskiego – pomiędzy WABCO i torami kolejowymi (bezpłatny), 1 listopada przy ul. Ostrowskiego – parking na terenie WABCO (bezpłatny). Płatny parking dla samochodów przy cmentarzu św. Ducha zostanie zorganizowany przy ulicy Buforowej 2.

Specjalne linie tramwajowe – Wszystkich Świętych 2022

E1	Oporów – Osobowice	E7	Kozanów (Dokerska) – Grabiszyńska (Cmentarz)
E2	Krzyki – Osobowice	E8	Gaj – Osobowice
E3	Sępólno – Osobowice	E9	Grabiszyńska (Cmentarz) – Osobowice
E5	Książę Małe – Osobowice	E18	Tarnogaj – Osobowice
E6	Sępólno – Oporów		

Cmentarze komunalne we Wrocławiu od 31.10 do 2.11 będą otwarte w godz. 6-22. O bezpieczeństwo zadbają strażnicy miejscy

Skosztuj wegedań wrocławskich uczniów

W weekend 29-30.10 w restauracjach Aula, ul. Sudecka 96 na Borku, a na Starym Mieście: Dinette, pl. Teatralny 8 i w Umami, Rynek 60 będzie można spróbować dań opracowanych przez uczniów wrocławskich podstawówek – laureatów konkursu WroChef. Dzieci nadsyłały przepisy na dania bezmięsne przygotowane z lokalnych sezonowych produktów. Autorzy trzech najlepszych dopracowali je pod okiem profesjonalnych szefów kuchni. Teraz każde z tych dań pojawi się w weekendowym menu. W Auli – danie inspirowane stekiem z kalafiora autorstwa Mai Podgórskiej, w Dinette – zupa z dyni wg przepisu Dzitmitra Miadzwedzeu, w Umami – uczta grzybowa Filipa Barankiewicza.

Kto straszy w leśnickim zamku?

To będzie upiorna impreza! Dowiedzie się, kto straszy w leśnickim zamku, przez kogo ostatnio był widziany i dlaczego wyrzucił kogoś przez okno? Centrum Kultury Zamek, pl. Świętojański 1, zaprasza na Halloween 29 października o godz. 18. Najważniejszym punktem będzie koncert zespołu Mudride, który w swoim rockowym brzmieniu zaprezentuje zarówno własny repertuar, jak i utwory dobrze znane w popkulturze. Tuż po koncercie odbędą się konkursy na najpiękniej wyrzeźbioną dynię i najlepsze halloweenowe przebranie. Bilety w cenie 30 zł można kupić poprzez stronę: wroc.city/HalloweenLesnica.

Rodzinny piknik na Powstańców Śl.

Pokaz robienia kiszonek, przysmaki od lokalnych przedsiębiorców i liczne promocje – to wszystko 5.11 podczas rodzinnego pikniku na Komandorze. To właściwie ostatni moment na zrobienie przetworów na zimę. Na targowisku przy ul. Radosnej 38 znajdą się nie tylko stali wystawcy, ale też moc atrakcji dla mieszkańców. Start o godz. 10.

SOŁTYSOWICE

Od listopada mają nowy żłobek i bibliotekę

Ponad 150 dzieci pójdzie w listopadzie do nowego miejskiego żłobka na Sołtysowicach. Są jeszcze miejsca w dwóch grupach. W tym samym obiekcie otworzy się filia biblioteki miejskiej.

Blazej Organisty

W nowej placówce czeka 151 miejsc w pięciu grupach. Wolne zostały w grupie od 1 r.ż. do 2 lat i w grupie od 2 do 3 lat, tel. 71 365 03 46.

Nowe wyposażenie

Każda grupa ma swoją salę, najmłodsza – osobną sypialnię. Są szatnie, łazienki, przewijaki, wianienki, kuchnia wyposażona w sprzęt do gotowania, trzy jadalnie z przylegającymi do nich zmywalniami, pralnia. Przed budynkiem na dzieci czekają dwa place zabaw ustawione wśród drzew. Wokół żłobka posadzono wiele krzewów, a niebawem dołączy do nich 35 klonów. Przed

Ul. Sołtysowicka 9A: Żłobek nr 17, filia nr 19 Miejskiej Biblioteki Publicznej i siedziba RO Sołtysowice

żłobkiem przygotowano drogę dojazdową, miejsca na rowery i chodniki.

Wraca biblioteka miejska

W tym samym budynku 24 listopada otworzy się filia nr 19 MBP

Wrocław. To oznacza, że biblioteka miejska powraca na Sołtysowice po dwóch latach nieobecności. Wcześniej przez kilkadziesiąt lat mieściła się w starej kamienicy, która przestała być zdatna do użytku. W nowej filii są już regały i część książek, w większości

nowych, choć jest też trochę egzemplarzy ze zbiorów poprzedniej filii na Sołtysowicach.

Cała inwestycja kosztowała ok. 12,3 mln zł i została zrealizowana pod nadzorem Zarządu Inwestycji Miejskich.

STABŁOWICE

Nowe centrum handlowo-usługowe już działa

Jako pierwszy w nowym centrum handlowo-usługowym u zbiegu ulic Wojanowskiej i Arbusowej na osiedlu Stabłowice pojawił się pawilon. Na razie otwarto w nim drogerię. W ciągu roku zostanie też wyremontowana wybrzuszona ul. Arbusowa.

INWESTOR

Mieszkańcy stabłowickich bloków od dawna czekali na tę inwestycję

Jarek Ratajczak

Drogeria Rossmann została otwarta jako pierwszy lokal 21 października. Kolejni najemcy jeszcze się urządzają.

Sala zabaw i piekarnia

Najprawdopodobniej jeszcze w październiku czynna będzie sala zabaw dla dzieci Hula Play, która już cieszy się dużym zainteresowaniem okolicznych mieszkańców. Dzwonią i pytają inwestora o termin otwarcia.

W jednopiętrowym pawilonie będą lokale handlowe i usługowe. Na parterze widać już szyld sklepu monopolowego Duży Ben. W nowym centrum handlowo-usługowym przy ul. Wojanow-

skiej będą także: piekarnia, gabinet kosmetyczny i sklepy, w tym również ze zdrową żywnością.

Początkowo inwestor planował tu gabinety lekarskie, ale z tych planów na razie nic nie wyszło. Na zewnątrz stoi paczkomat InPostu i gotowy jest parking dla klientów pawilonu.

Będzie remont Arbusowej

Okoliczni mieszkańcy narzekają na koleiny na fragmencie ul. Arbusowej, którą teraz będzie można dojechać do nowego centrum handlowego na Stabłowicach. Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu informuje, że droga zostanie naprawiona w 2023, najprawdopodobniej w pierwszym kwartale.

Miejski Konserwator Zabytków zostaje we Wrocławiu

Dlaczego Miejski Konserwator Zabytków zakończył współpracę z Dolnośląskim Konserwatorem Zabytków? Jaki to będzie miało wpływ na mieszkańców Wrocławia? Na te pytania odpowiada Jacek Barski, dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta wrocławskiego Urzędu Miejskiego Wrocławia w rozmowie z Robertem Migdalem.

Drogi Miejskiego Konserwatora Zabytków i Dolnośląskiego Konserwatora Zabytków rozeszły się. Delikatnie mówiąc. Co się stało?

Działania konserwatora zabytków odbywają się na podstawie ustawy o ochronie zabytków i ochronie nad zabytkami. Opieka nad zabytkami należy do właściciela, ochrona zabytków jest domeną państwa polskiego, a właściwie organów administracji rządowej, wykonujących zadania określone w ustawie. Dlatego, co do zasady, zajmują się tym urzędnicy pracujący w administracji centralnej, na szczeblach wojewódzkich – to są wojewódzkie urzędy konserwacji zabytków. Ustawodawca dopuszcza możliwość przekazania tych kompetencji samorządom. Współpraca z Dolnośląskim Konserwatorem Zabytków we Wrocławiu od dłuższego czasu nie układała się, co nie było podawane do publicznej wiadomości.

Ale niekiedy urząd wojewódzki i urząd miejski dogadują się, co do współpracy i podziału obowiązków. Tak było przez wiele lat we Wrocławiu.

W niektórych przypadkach, na podstawie porozumienia pomiędzy wojewodą a prezydentem miasta, następuje przekazanie części kompetencji aparatu państwa i wojewódzkich konserwatorów na rzecz samorządowych, powiatowych i diecezjalnych konserwatorów zabytków (lub ich związków).

Na przykład jakich?

Takich, jakie wynikają z porozumienia. Łatwiej instytucjom miejskim zajmować się sprawami miejskimi, które dobrze znają, bo mają z nimi do czynienia na co dzień.

W ten sposób odciążają wojewódzkiego konserwatora, żeby te sprawy działały się i były rozwiązywane szybciej?

Tak i takie działanie ma swoją nazwę: jest to zasada subsydiarności, czyli przekazywania od 1989 roku kompetencji najniżej, jak się da. Im bliżej jesteśmy mieszkańca, tym lepiej wiemy, jak ten problem rozwiązać. Tyle tylko, że w przypadku naszych porozumień na linii urząd wojewódzki – urząd miejski, nie chodzi tylko o zasadę subsydiarności. To chodzi również o to, że aparat administracji państwowej nie zawsze jest wydolny: te porozumienia były podpisywane

PYTAMY O WROCŁAW

Jacek Barski, dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta Urzędu Miejskiego Wrocławia

też dlatego, żeby trochę odciążać państwo od tych obowiązków. Bo wojewódzkie urzędy konserwacji zabytków działają w obrębie całego województwa – mają zadania w całym regionie. We Wrocławiu mamy 10 tys. obiektów wpisanych do ewidencji zabytków, to jest więcej niż np. cała północno-wschodnia część Polski. Z tego też powodu, dawno temu, podpisano takie porozumienie. To najnowsze, o którym teraz rozmawiamy, jest z 2011 r. Ale skoro braliśmy na siebie – jako miasto – pewne zadania do wykonania, to za tym powinny iść też jakieś pieniądze.

A nie szły?

Szły: 10 tys. zł rocznie. To nie była nawet kropla w morzu potrzeb. To była niezauważalna kwota. Nawet nie symboliczna.

Jak wyglądało to porozumienie?

W naszym przypadku, we Wrocławiu, to porozumienie było tak skonstruowane, że całą domenę związaną z planowaniem przestrzennym pozostawił sobie organ administracji centralnej, czyli Dolnośląski Konserwator Zabytków. A zadania, które były związane z postępowaniami administracyjnymi, przynajmniej ich częścią, wojewoda przekazał do prowadzenia prezydentowi. Dotyczyło to wydawania decyzji konserwator-

skich, postanowień, zaleceń oraz uzgodnień.

Dużo było zastrzeżeń od Dolnośląskiego Konserwatora do waszej pracy, do miejskich decyzji?

Historycznie nie było ich dużo. One nasiliły się w ostatnim okresie, od kiedy do władzy doszło Prawo i Sprawiedliwość. Wtedy się pogorszyło, bo jesteśmy miastem „niepolskim”.

Dużą część Wrocławia stanowią obszary wpisane do ewidencji zabytków, a jeśli do tego dodamy 10 tys. obiektów wpisanych do ewidencji zabytków, to można sobie wyobrazić, że jest bardzo wiele inwestycji, które „ocierają się” o zabytki.

I o ile przed PiS-em nie było zastrzeżeń do naszej pracy, to po objęciu rządów przez tę partię zaczęły się one pojawiać bardzo często. A od jakiegoś roku – to stało się nagminne. Przy czym, jeżeli pojawiały się jakieś sygnały, że coś robimy źle, to próbowaliśmy dowiedzieć się, co robimy źle, żeby to robić dobrze, żeby coś poprawić. A dochodziło do sytuacji, że kiedy pojawiały się wątpliwości interpretacyjne i były wysyłane pisma do Dolnośląskiego Konserwatora Zabytków z prośbą o jakiś rodzaj wyjaśnienia, to wtedy odpowiedź była pokrętna... I było czekanie na

to, jaką decyzję podejmie Miejski Konserwator Zabytków. I gdy była już podjęta, to na portalach społecznościowych, czyli poza oficjalnym kanałem przekazu, pojawiała się krytyka... Jeżeli pracuje się w takich warunkach, że robi się za kogoś robotę, a „dostaje się po głowie”, czegokolwiek by się nie zrobiło i na dodatek miasto płaci za to pieniędzmi podatników, no to w którymś momencie czara goryczy się przepełnia. Dlatego została podjęta decyzja o zerwaniu porozumienia.

Jaki jest tego skutek?

Mamy trzymiesięczny okres wypowiedzenia naszego porozumienia. Do 7 stycznia działamy tak, jak działaliśmy dotychczas. Wszystkie sprawy, które były prowadzone przez Miejskiego Konserwatora Zabytków, nadal, w tym trzymiesięcznym okresie, są prowadzone.

A po tym czasie?

Wszystkie niezakończone sprawy zostaną przekazane do Dolnośląskiego Konserwatora Zabytków.

Przykład: mieszkaniec Wrocławia ma dom w Leśnicy, który jest wpisany do ewidencji zabytków. Potrzebuje decyzji, co może w nim zrobić, zmienić. Wcześniej zgłaszał się do was – do Miejskiego Konserwatora Zabytków. Teraz –

od 7 stycznia – do Dolnośląskiego?

Tak, o te wszystkie zalecenia, o które mógł występować do Miejskiego Konserwatora, będzie występował do Dolnośląskiego.

Czas oczekiwania na decyzję nie zmieni się: nie powinno być dłuższych kolejek?

Myślę, że mieszkańcy Wrocławia tak bardzo nie odczują tej zmiany. To są postępowania administracyjne, które mają określone terminy. Teraz sprawy będą trafiać formalnie do Dolnośląskiego Konserwatora Zabytków, ale terminy obowiązują ich te same, jakie obowiązywały u Miejskiego Konserwatora.

Pojawiają się głosy, że Miejski Konserwator Zabytków został zlikwidowany?

To nie jest prawda. My tylko zerwaliśmy porozumienie z Dolnośląskim Konserwatorem Zabytków. Prezydent miasta ma swoje własne zadania związane z zabytkami, np. cała sfera dotycząca obiektów, które są zabytkowe i są własnością miasta. To jest olbrzymi zasób, którym trzeba zarządzać. I w sytuacji, kiedy Wrocławskie Mieszkania czy Zarząd Zasobu Komunalnego będą podejmowały decyzje o jakichkolwiek pracach – czy to remontowych, docieplaniu, wymianie instalacji, czegokolwiek, co dotyczy zabytków – będą mogły się posilkować np. Miejskim Konserwatorem Zabytków, żeby we właściwy sposób przygotować tę inwestycję. Nasze służby zostają. Nie likwidujemy Miejskiego Konserwatora Zabytków. On będzie miał co robić. Na przykład przygotowuje wstępne wytyczne, które nie będą miały mocy wiążącej, ale będą wydane przez specjalistów, którzy znają się na materii, a to powinno powodować, że dokumentacja, która trafi od nas do Dolnośląskiego Konserwatora Zabytków, nie powinna mu sprawiać żadnych kłopotów: będzie miał profesjonalnie przygotowany zestaw dokumentów.

Masz pomysł na rozmowę dotyczącą sprawy istotnej dla wszystkich wrocławian?

Napisz do nas! e-mail: biuletyn@araw.pl

Zbadaj piersi w październiku, a potem – co miesiąc

Rocznie w Polsce rejestruje się ok. 19 tys. nowych zachorowań na raka piersi. Warto się badać! Szczególnie przypomniemy o tym w październiku – miesiącu świadomości raka piersi. Wrocławianki mogą nauczyć się samobadania i skonsultować się bezpłatnie w 10 punktach w mieście.

Redakcja

„Co roku robisz przegląd samochodu. Zrób przegląd swojego podwozia, a przy okazji sprawdź zderzaki” – tak na swoim blogu apeluje wrocławianka Anuk, od kilku lat zwycięsko walcząca z rakiem piersi. Bo im wcześniej wykryty jest nowotwór, tym większa szansa na pokonanie go. W 2020 roku na 100 tysięcy Polek 40 zmarło z powodu tego raka.

Nauka samobadania

Od 25 lat wrocławianki uczestniczą w profilaktycznym programie wczesnego wykrywania raka piersi. Edukacja prowadzona w Punktach Edukacji Zdrowotnej zapewnia naukę samobadania piersi, konsultacje onkologiczne i badania diagnostyczne (USG piersi, mammografia), dla tych kobiet, u których występują zmiany w gruczole piersiowym. Rocznie z edukacji zdrowotnej korzysta ok. 3600 kobiet.

Guzek a guzek

– Nie każdy guzek w piersi jest rakiem, jednak nie zwlekajmy

Pierwsze badanie mammograficzne powinno być wykonane po ukończeniu 40 lat. Po 50. roku życia najlepiej wykonywać je co rok

z kontrolą i badaniami u specjalistów – apeluje Joanna Nyczak, dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych UMW. – Wykonywane systematycznie, co miesiąc samobadanie piersi, połączone z okresową diagnostyką specjalistyczną gwarantuje wczesne wykrycie zmian chorobowych i zapobiega rozwojowi raka piersi.

Rozpoznanie u 34 pań

Podczas nauki samobadania piersi kobiety otrzymują książeczkę, w której co miesiąc wpisują wyniki badania. W 2021 r. z programu skorzystało ok. 8600 kobiet, w tym z edukacji zdrowotnej 3600 kobiet. Wyko-

nano 2482 badania USG, 1545 mammografii. Zmiany chorobowe wykryto u 294 kobiet, w tym podejrzenie raka piersi – u 34 pań.

Kobiety obciążone rodzinnie nowotworem piersi mają możliwość skorzystania z porad lekarza genetyka. Na każdym etapie programu zapewniony jest dostęp do psychologa. W programie mogą brać udział kobiety w każdym wieku, ale wyłącznie mieszkanki Wrocławia. Do Punktów Edukacji Zdrowotnej nie trzeba się rejestrować, nie obowiązuje też rejonizacja. Nauka samobadania połączona jest z badaniem piersi, które wykonuje pielęgniarka lub położna.

Wykaz punktów edukacji

Wrocławianki mogą zgłosić się na naukę samobadania i konsultacje do tych punktów:

- Przychodnia Kosmonautów, ul. Horbaczewskiego 35, pt. w godz. 14 – 17
- Przychodnia Grabiszyn, ul. Stalowa 50, pon. w godz. 9–11
- NZO Biogenes, pl. Bzowy 1, czw. w godz. 11–13
- NZO Rondo-Med, ul. Powst. Śl. 118/122, pon. w godz. 14.30–16.30 i wt. w godz. 15–17
- CM Medix, pl. Hirszfelda 17, śr. w godz. 10–15, pt. w godz. 10–15
- EMC Instytut Medyczny, ul. Pabianicka 25, czw. w godz. 13.30–15.30

- CM Dobrzyńska, ul. Dobrzyńska 21/23, III p., pok. 329, śr. w godz. 15.30–17.30
- Przychodnia Stare Miasto, pl. Dominikański 6, jeden pon. w miesiącu w godz. 8–12 (zadzwoń, który: tel. 71 344 43 63,
- NZO Medicor, ul. Trzebnicka 88, pon. w godz. 11–13
- Przychodnia Provita, ul. Bierutowska 63, wt. w godz. 14.45–16.45.

Przed galerią Wrocławia 28.10 stanie cytobus. Kobiety będą mogły w nim bezpłatnie przeprowadzić badania cytologiczne. Pojazd znajdziemy przed wejściem Dąb w godz. 12–20 w ramach kampanii #RakChadzaWspak Dolnośląskiego Centrum Onkologii we Wrocławiu.

Szczepienie na COVID-19 dla dzieci od 6. miesiąca życia

Szczepienia na Covid-19 dla dzieci, które ukończyły 6 miesięcy. Europejska Agencja Leków wydała pozytywną decyzję dla szczepień niemowląt przeciw koronawirusowi. Szczepienia niemowląt zaczną się we Wrocławiu, gdy zapadnie pozytywna opinia ministerialnego zespołu ds. szczepień oraz rady ds. Covid-19.

Jarek Ratajczak

Europejska Agencja Leków zarekomendowała rozpoczęcie szczepień przeciwko koronawirusowi COVID-19 preparatem Pfizera u dzieci w wieku od 6 miesięcy do 4 lat, a szczepionką Moderny u dzieci od 6 miesięcy do 5 lat.

Według komunikatu EMA szczepionka Pfizera może być stosowana w trzech dawkach, a Moderny w dwóch. Dotychczas szczepion-

ka Pfizera była zatwierdzona dla dzieci od 5., a Moderny od 6. roku życia.

Dla półroczniaków

EMA rekomenduje następujące schematy szczepienia dzieci:

- szczepionka Comirnaty (Pfizer-BioNTech) podawana dzieciom w wieku od 6 m.ż. do 4 lat w schemacie podstawowym trzech dawek – dwie dawki w odstępie 3 tygodni

i dawka trzecia podawana po 8 tygodniach od drugiej dawki.

- szczepionka Spikevax (Moderna) aplikowana dzieciom w wieku od 6 m.ż. do 5 lat w schemacie podstawowym dwóch dawek podawanych w odstępie 4 tygodni.

Najczęstsze powikłania

Dzieciom w wieku od 6 m.ż. do 5 lat szczepionka podawana jest domięśniowo w ramię lub udo.

Po podaniu Comirnaty najczęściej występowała: drażliwość, senność, utrata apetytu, wysypka i tkliwość w miejscu wstrzyknięcia. Po podaniu preparatu Spikevax – drażliwość, płacz, utrata apetytu i senność.

Działania te po obu szczepionkach u małych dzieci miały charakter łagodny lub umiarkowany i ustępowały w ciągu kilku dni po szczepieniu – informuje portal szczepienia.pzh.gov.pl.

Aby w Polsce rozpoczęły się szczepienia dla dzieci od 6. miesiąca życia, konieczna jest pozytywna opinia ministerialnego zespołu ds. szczepień i rady ds. Covid-19.

– Gdy dostaniemy szczepionki, jesteśmy gotowi podać je dzieciom od 6. miesiąca życia – informują w punkcie szczepień w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym we Wrocławiu. Podobnie jest w innych punktach szczepień.

Trener Szubart: ma fundację i Robi To DLA WAS

Mówią o nim, że to trochę taki wrocławski Kliczko – wojownik, ale wykształcony i łagodny. Medalista Mistrzostw Polski i Mistrzostw Niemiec w brazylijskim jiu-jitsu, trener zawodników i młodzieży, organizator szeregu akcji charytatywnych. Poznajcie kolejnego wrocławianina z pasją. Oto Paweł Szubart.

Maciej Wołodko

Siadamy na workach treningowych. – Tu, na moim miejscu, powinno siedzieć sto innych osób, z którymi naprawdę warto zrobić wywiad – mówi. Ma na myśli pedagogów, społeczników, pracowników socjalnych. Ludzi, którzy pomagają we Wrocławiu dzieciakom codziennie. Ale to właśnie „Szuwar” przemawia do wyobraźni. Twardy facet z Wrocławia, który – jako młody chłopak – pojechał do Brazylii, żeby uczyć się brazylijskiego jiu-jitsu od najlepszych.

Start w Brazylii

– To był początek lat 2000. Brazylijskie jiu-jitsu (BJJ) dopiero w Polsce raczkowało. Pojawiłem się kiedyś w klubie Rotary. Mieli tam wymianę ludzi, jedna osoba z Brazylii trenowała akurat BJJ. Od słowa do słowa, ten człowiek zaprosił mnie do siebie. Przez kilka miesięcy chodziłem z zeszytem i uczyłem się portugalskiego. Zbierałem na bilet – wspomina Paweł Szubart.

Do Brazylii pojechał dwukrotnie. Drugi wyjazd wspomina jako największe wyzwanie w swoim życiu. Przez pół roku trenował w obrosłej legendą Chute Boxe Academy (był trzecim Polakiem w historii, który walczył na jej matach). – Było bardzo ciężko. I fizycznie, i psychicznie. Ale bardzo zmieniłem wtedy podejście do życia. W Brazylii pomagali mi cudowni ludzie, druga rodzina. Myślę, że to właśnie oni zaszczepili we mnie pewne poczucie wdzięczności i myśl, że teraz to ja mam coś do oddania innym.

Klub dla każdego

Kilka lat po powrocie do Polski otworzył we Wrocławiu klub walki Boi-Team. Trenował zawodników BJJ oraz MMA. A także dzieciaki z wrocławskich podwórek. – Zaczęło się od tego, że w 2011 roku przenieśliśmy się

z klubem na Jedności Narodowej. Dzięki pomocy Jarosława Delewskiego z Wydziału Edukacji, który zarekomendował mnie w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii przy Kieleckiej, zacząłem prowadzić darmowe zajęcia dla wychowanków. Z czasem doszła grupa młodzieży z Gimnazjum nr 8. Na treningi przychodziły też dzieciaki z okolicznych podwórek. Równolegle prowadziłem komercyjnie klub – wspomina.

Na Ołbinie pracował też z młodzieżą romską. – Mamy masę dzieci, które są pogubione i potrzebują drogowskazu. Szczególnie starsze dzieci i młodzież. To właśnie staram się robić, zapraszając je na treningi. Pokazywać jakąś

drogę. Ale jestem trenerem, nie wolno mi zastępować rodzica. A był taki moment, że próbowałem. Ale to nie jest dobre. Dlatego pomagam, ale stawiam sobie granice. Jestem przede wszystkim trenerem – mówi Szubart.

Po 2016 roku klub przeniósł się do salki MCS-u przy ul. Legnickiej 65. Znajduje się tam do dziś, choć pod innym szyldem – 23 Evolution. – W sezonie po 7-10 godzin dziennie pracuję na macie. Jestem tu też sprzątaczką, odkazam salę, czyszczę toalety. To uczy pokory. Codzienne czysz-

czenie maty to dla mnie też pewien rytuał. Od tego zaczynam dzień. Takie rytuały są bardzo ważne. To daje dyscyplinę – dodaje.

Choć ma samochód, to na treningi przez cały rok przyjeżdża rowerem. Jak mówi – najfajniej jeździ się w zimie, bo na ścieżkach rowerowych nikogo prawie nie ma. Pierwsze zajęcia zaczyna o 6.50 rano. Na każdy trening składają się rozgrzewka, pokazywane techniki, a następnie walki zadaniowe.

„Kup mleko, będziesz wielki”

Pod takim hasłem w grudniu ubiegłego roku Paweł zorganizował zbiórkę mleka dla maluchów z Domu Dziecięcego przy ul. Parkowej. W trzy tygodnie udało się zebrać 82 puszki mleka. Chwilę później pojawił się przebrany za Grincha w MOS przy Kieleckiej, przywożąc odkurzacz, telewizor i dwa tostery. Z Kieleckiej pojechał do Kamili Kamińskiej-Sztark, prowadzącej na Przedmieściu Oławskim Centrum Integracji Mieszkańców Nowe Łąki. Przywiózł ze sobą 60 par zimowych rękawic dla dzieci, kominy, czapki, kurtki zimowe. Podobnych zbiórek było więcej. Rowery, hulajnogi, zabawki sensoryczne, wyposażenie siłowni dla MOS. Kiedy za wschodnią granicą wybuchła wojna, ufundował zajęcia dla dzieci uchodźców.

Pod szyldem fundacji

Na początku roku założył fundację. Bo choć „spontan” potrafi zdziałać cuda, to na pewnym etapie przydają się też ramy organizacyjne. – Fundację To DLA WAS założyłem z żoną. Jeden z naszych pierwszych projektów – „Świadome dzieciaki nie przegrywają. Porażka jest ich motywacją” zrealizowaliśmy z dziećmi z rodzin zastępczych – opowiada trener. – Po sąsiedzku mamy tu na Legnickiej 65 Centrum Sektor 3, które pomaga merytorycznie młodym organizacjom poza-

Starsze dzieci potrzebują drogowskazu. To właśnie staram się robić, zapraszając je na treningi. Pokazywać jakąś drogę. Ale jestem trenerem, nie wolno zastępować mi rodzica.

rządowym, tak więc jeśli chodzi o założenie fundacji, start nie był trudny – dodaje. W przyszłości chciałby zapewnić dzieciakom stabilne, długofalowe finansowanie bezpłatnych zajęć, we współpracy z biznesem lub z samorządem. To szczególnie istotne w przypadku pracy trenerskiej z młodzieżą.

Czy nie chciałby wrócić na matę w roli zawodnika? – Na razie rehabilituję się po kontuzji. Tak, chciałbym wrócić do startów, tyle że oczywiście już w swojej kategorii wiekowej. Ona ma swoją nazwę, ale tak naprawdę to są już oldboye. Nie jest to dla mnie jednak najważniejsze. Tak jak powiedziałem już wcześniej, przede wszystkim jestem trenerem – mówi Paweł Szubart.

Paweł Szubart, trenując w Brazylii, spotkał się z taką życzliwością i pomocą, że postanowił zwrócić ten dług we Wrocławiu

Zapisz się na WrocWalk Marathon i zgarnij medal

W Dzień Niepodległości na ulice Wrocławia wraca wyjątkowe wydarzenie – czwarta edycja WrocWalk Marathonu, pierwszego w Polsce spaceru na medal. Poznaj zasady i wyrusz w niezwykłą podróż najciekawszymi zakamarkami miasta. Wcześniej zapisz się na www.wrocwalkmarathon.pl. Zostało tylko 400 miejsc.

Redakcja

WrocWalk Marathon 2022 to rodzinne wydarzenie, które polega na kolekcjonowaniu pieczętek podczas poznawania najbardziej interesujących punktów w stolicy Dolnego Śląska. Organizuje je Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław. Uczestnicy mają do dyspozycji aż trzy trasy. Na każdej z nich czekają atrakcje ulokowane w ciekawych lokalizacjach i przygotowane przez partnerów imprezy.

Trzy trasy do wyboru

Do wyboru jest 6-kilometrowa trasa rodzinna, trasa historyczna o takim samym dystansie oraz rekreacyjna (18 km).

Na każdej z nich znajdują się najpiękniejsze i najciekawsze zakątki Wrocławia. Na liście punktów znajdują się takie miejsca, jak Wieża Matematyczna, park Południowy czy Muzeum Teatru na pl. Wolności. To sami uczestnicy wybierają swój punkt startu i ustalają kolejność zdobywania pieczętek.

Co w pakiecie startowym

Pakiet startowy do każdej z tras kosztuje 40 zł. W nim znajdziesz mapę Wrocławia z miejscami

Uczestnicy WrocWalkMarathon 2021 aktywnie spędzili Dzień Niepodległości w gronie rodziny i przyjaciół

do zbierania pieczętek, a także koszulkę z kolekcji technicznej odzieży biegowej. Ma długie rękawy i dobrze odprowadza pot. Jest w grafitowym kolorze, który został wzbogacony o patriotyczny, biało-czerwony motyw, a także rysunek Orła Wojsk Wielko-

polskich, formacji powołanej po wybuchu Powstania Wielkopolskiego 27.12.1918. Symbol został wprowadzony przez gen. Józefa Dowbora-Muśnickiego i był używany w latach 1919-1921. Na mecie, dzięki wykupieniu pakietu startowego, uczestnicy WrocWalk

Marathonu, dostaną pamiątkowe medale. WrocWalk Marathon 2022 to świetna okazja do aktywnego świętowania Dnia Niepodległości (11 listopada) w gronie rodziny i przyjaciół. Każdy uczestnik otrzyma wyjątkowy medal potwierdzający ukończenie spaceru.

Warto się pospieszyć, bo z dwóch tysięcy dostępnych miejsc zostało niewiele ponad 400.

➤ Więcej informacji, regulamin, ceny kombinowanych pakietów można znaleźć na: www.wrocwalkmarathon.pl

Wrocławskie Serce dla Zwierząt – wybierz laureata

Formularz do głosowania znajdziesz na stronie wroc.city/serce2022

Możecie już poznać zgłoszonych do 7. edycji miejskiego odznaczenia Wrocławskie Serce dla Zwierząt. Kto w tym roku zostanie ich laureatem – o tym decydują internauci i kapituła. Głosowanie trwa do 30 października do godz. 15.59. Zapoznaj się z kandydaturami i zagłosuj.

Redakcja

Nominowanych zostało 17 osób i instytucji: **Agnieszka Kimbort**, radczynie prawna – współpracuje ze Stowarzyszeniem Otwarte Klatki, **Małgorzata Szablowska**, jej dziełem jest dom tymczasowy dla zwierząt „Za moimi drzwiami”; stowarzyszenie **4 Łapy z Wrocławia** – wyprowadzali na spacer psy, gdy ich właściciele byli na kwarantannie; dr **Iwona Gottfried** z Uniwersytetu Wr. zaśluzona w ochronie nietoperzy, współprowadzi spotkania edukacyjne (np. Wrocławski Festiwal Nietoperzy); **Ekostraż Wrocław** – stowarzyszenie ochrony dzikich rannych i chorych zwierząt;

Michał Hamela z partnerką są opiekunami adoptowanej czwórki zwierząt, w tym niewidomej kotki z padaczką i suczki na wózku inwalidzkim; **Staruszkowo. Hospicjum dla psów** – dzięki Krystynie Seemayer godnie odeszło za tęczy most 500 psów; **Igor Tracz**, mistrz świata w psich zaprzęgach – od wybuchu wojny w Ukrainie zorganizował ponad 30 konwojów humanitarnych z pomocą dla zwierząt i ludzi; **Inu no Minato**, czyli Psia Przystań – Dom Tymczasowy dla Psów Nieadopcyjnych, tzn. skrajnie lękliwych, zerokontaktowych; **Scarlett Szyłogalis** z fundacji Tara Schronisko dla Koni – od 27 lat ratuje konie przeznaczone na

rzeź; **Fundacja Szopowisko**, lek. wet. Grzegorz Dziwak – stworzył schronienie dla szopów pracy – uznanych za inwazyjne; **Fundacja Szklane Pułapki** – pomaga ptakom zranionym w wyniku kolizji z budynkami lub ekranami itd.; **Fundacja Centaurus** – największy azyl w Europie, uratował już 2500 koni; **Catwildsafari** – blog na FB – dla właściciela kotki Cynii za propagowanie szacunku do kotów; **Stowarzyszenie Koci Los** – pod jego opieką jest ponad 70 kotów; **Małgorzata Kowal-Luber**, współzałożycielka stowarzyszenia Zwierzęca Nadzieja; **Dolnośląska Straż ds. Zwierząt** – organizuje zbiórki, interweniuje w sytuacjach kryzysowych.

Straszne seanse filmowe na Halloween

Uuuuu! Duchy, strachy i zaświaty. Jeśli lubisz takie klimaty, nie możesz przegapić dwóch filmowych seansów z okazji Halloween. DCF i Nowe Horyzonty puszcza kultowe horrory.

Agata Zięba

Cukierek, psikus albo... kino. Dla niektórych wybór jest jasny. Zawsze kino! Podpowiadamy, gdzie spędzić filmowe Halloween.

„Sok z żuka” w DCF

Dolnośląskie Centrum Filmowe (ul. Piłsudskiego 64a) raz w miesiącu prezentuje obrazy, które zapisały się w historii kina. W tym miesiącu idealnie w cykl wpisał się film Tima Burtona 1988 roku pt. „Sok z żuka”.

Młode szczęśliwe małżeństwo, Adam i Barbara Maitland, mieszka w wielkim domu, w którym bez trudu zmieściłoby się parę rodzin z dziećmi. Niestety, ich radosne życie kończy się, kiedy podczas powrotu ze sklepu giną w wypadku samochodowym, ale... nie są tego świadomi. Po powrocie do domu odkrywają, że nie odbijają się w lustrze, a ich posesję otacza nie ogródek, lecz ogromna pustynia. Film będzie można zobaczyć 31 października o godz. 20.30. Bilety kosztują 21 zł (normalny) i 18 zł (ulgowy).

Dwa kultowe horrory 31.10 w DCF i Nowych Horyzontach

Tim Burton w swoich filmach z lekkością łączy baśniowy klimat i mrok z groteską. „Sok z żuka” to jego fabularny debiut – trochę czarna komedia, trochę fantazy, a trochę horror klasy B. Wytrzymał próbę czasu i nadal tak samo bawi i przestrasza.

W kinie NH „Egzorcysta”

W ostatnich latach horror przeżywa rozkwit, ale pojawianie się nowych arcydzieł nie oznacza, że klasyki gatunku tracą moc. Jed-

nym z takich filmów jest „Egzorcysta” Williama Friedkina z 1973 roku. To dzieło prawdziwie przerażające, ale i skłaniające do refleksji. Na seans kino Nowe Horyzonty (ul. Kazimierza Wielkiego 19a/21) zaprasza w najlepszym możliwym terminie – w halloweenowy wieczór.

Film Williama Friedkina ma na koncie dwa Oscary. To historia 12-letniej Regan, której agresywne, nieprzewidywalne zachowanie zaczyna wzbudzać niepokój

matki. Gdy wezwani przez kobietę lekarze stwierdzają, że dziewczynka jest zupełnie zdrowa, staje się jasne, że winą za jej stan należy obarczyć nadprzyrodzone moce. Zdesperowana matka Regan wzywa na pomoc egzorcystów – ojców Karrasa i Merrina.

Na seans kino zaprasza 31.10 o godz. 20.45. Bilety kosztują 24 zł, dla klubowiczów 20 zł.

➤ Więcej wydarzeń na Halloween na wroc.city/Halloween

Organy Englera zabrzmiały w Zaduszki

Przed nami wyjątkowy koncert zaduszny na odbudowanych organach w bazylice św. Elżbiety, którymi publiczność zdążyła się już w minionych miesiącach zachwycić. W piątek 28 października we Wrocławiu zagra na nich Ihor Sikorskyi z Ukrainy.

Na piątkowym koncercie organowym zagra Ihor Sikorskyi z Ukrainy

Magdalena Talik

Koncert rozpocznie się o godz. 19, jest bezpłatny i nie obowiązują na niego żadne wejściówki.

Ihor Sikorskyi pochodzi z Ukrainy. W 2020 r. ukończył Państwową Szkołę Muzyczną im. W. Żeleńskiego w Krakowie. W 2013 roku brał udział w IV konkursie młodych organistów w Krasnobrodzie, gdzie zdobył wyróżnienie za najlepsze wykonanie utworu obowiązkowego kompozytora polskiego. W 2017 zdobył wyróżnienia w IV ogólnopolskim konkursie organowym w Bielsku-Białej. Obecnie uczy się na zajęciach z dyrygentury.

Program koncertu:

- Dietrich Buxtehude (1637–1707)
 - Preludium g-moll, BuxWV 148
- Johann Sebastian Bach (1685–1750)
 - Preludium chorałowe „Schmucke dich, o liebe Seele”, BWV 654
 - Toccata i fuga d-moll (Dorycka), BWV 538
 - Preludium chorałowe „Nun komm, der Heiden Heiland”, BWV 659
 - Passacaglia and Fuga c-moll, BWV 582

Premiera w Teatrze Polskim: Szewcy

Teatr Polski we Wrocławiu zaprasza na swoją 621. premierę. Spektakl, który wejdzie na Dużą Scenę przy ul. Zapolskiej 3, to „Szewcy” S.I. Witkiewicza w reż. Stanisława Melskiego. To najważniejszy dramat Witkacego, ukończony w 1934 roku. Autor pisał go przez 7 lat (inne sztuki powstawały w kilka tygodni)! Bezlitosna, pesymistyczna diagnoza świata polityki i historii, podana w humorystycznym wydaniu. W repertuarze 28 i 29.10 oraz 2-6.11. Bilety od 35 zł na www.teatrpolski.wroc.pl.

Wrocławianka kręci po angielsku

Na ekrany polskich kin wszedł film „Silent Twins” wrocławianki Agnieszki Smoczyńskiej. Obraz reżyserki znanej z „Córek dancingu” zdobył Złote Lwy za najlepszy film na Konkursie Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni, nagrodę specjalną odebrała też sama twórczyni. Jej anglojęzyczny debiut to prawdziwa historia dwóch czarnoskórych bliźniaczek z Walii, które w geście protestu wybrały milczenie. Smoczyńską jako reżyserkę filmu wymarzyła sobie jego scenarzystka Andrea Seigel. Równoległe z filmem ukazała się książka Marjorie Wallace „Milczące bliźniaczki” (Wydawnictwo Czarne).

Szkło w BWA na Głównym

Od 21.10.22 do 29.01.23 w galerii BWA na Dworcu Głównym będzie można obejrzeć prace 25 artystów tworzących w szkłe. Wybrani zostali spośród 181 osób uczestniczących przez ostatnie 30 lat w programie rezydencyjnym w Pilchuck Glass School w Stanach Zjednoczonych. Wystawa Autonomous Zones jest okazją do pokazania, że szkło jako materiał pełni nie tylko funkcję użytkową czy dekoracyjną. Ma ono też ogromny potencjał do komentowania rzeczywistości i wywoływania emocji. Wstęp wolny.

Таблетки йодиду калію будуть розповсюджувати у вроцлавських пунктах

Через можливу радіоактивну небезпеку, Вроцлав має отримати додаткову партію таблеток з йодидом калію. Місто вже працює над переліком пунктів видачі допомоги. Розповсюдження таблеток йодиду калію.

Ева Вапляк

На даний момент місто отримало 859 000 таблеток йодиду калію, які розподілено і доставлено на 30 складів на території Вроцлава.

Беручи до уваги рекомендації, місто Вроцлав звернулося з проханням збільшити кількість таблеток до 1,5 млн. штук.

У Вроцлаві також готується інформаційна кампанія, в тому числі спеціальні листівки (польською, англійською та українською мовами) для мешканців міста, якщо буде прийнято рішення про початок видачі даного препарату.

Таблетки калію йодиду може отримати будь-яка особа, персональні дані не перевірятимуться. Обмежень на видачу табле-

ток на одну особу також немає. Тому препарат можна отримати за сусіда або члена сім'ї, який не зміг з'явитися на пункт. Для міста також незрозуміла вказівка уряду, яка зобов'язує забезпечувати йодидом калію лише осіб віком до 60 років.

Уряд запевняє, що у разі радіаційного зараження, кожен громадянин, який звернеться за препаратом – його отримає. Вистачить всім.

Найбільш вразливими на вплив радіації (тобто в групі ризику раку щитовидної залози) є: діти, підлітки, вагітні жінки та жінки, що годують груддю.

Дозування калію йодиду в таблетках:

- Новонароджені та немовлята віком до 1 місяця – 12,5 мг (разова доза), тобто 1/4

таблетки. Застосування: 1/4 таблетки слід повністю подрібнити, додати до їжі, що подається, і дати новонародженому або немовляті.

- Діти від 1 місяця до 3 років – 25 мг (разова доза), тобто 1/2 таблетки. Застосування: повністю подрібнити, додати до введеної їжі та дати немовляті або дитині.
- Діти віком від 3 до 12 років

– 50 мг (разова доза), тобто 1 таблетка. Застосування: таблетку слід проковтнути та запити водою або іншим прохолодним напоєм. Таблетку можна подрібнити і додати в прохолодний напій.

- Дорослим та дітям віком від 12 років – по 100 мг (разова доза), тобто 2 таблетки. Застосування: таблетки слід ковтати та запивати водою

або іншим прохолодним напоєм.

- Вагітні та жінки, які годують груддю (будь-якого віку) – 100 мг (разова доза), тобто 2 таблетки. Застосування: таблетки слід проковтнути та запити водою або іншим прохолодним напоєм.

► Пункти з таблетками йодиду калію знайдете на www.wroclaw.pl/ua

Заняття і заходи для українців

Превірте які заходи організовані є у Вроцлаві у найближчому часі. Є безкоштовні але треба реєструватись.

Ева Вапляк

Перехід Діалогу

Перший семінар із циклу «Школа виховання» відбудеться цього четверга (27 жовтня, 17:00). Запрошуємо батьків, опікунів, педагогів... та усіх бажаючих дослідити тему побудови стосунків з дитиною.

Темою перших занять буде побудова добрих стосунків у контексті змін. Оскільки зміни відбуваються з кожним і можуть бути викликом як для дорослих, так і для дітей. Як їх підтримати? І чому побудова стосунків є такою важливою?

Майстер-класи безкоштовні, але реєстрація обов'язкова <https://bit.ly/szkola-wychowania>

Зустріч відбуватимуться польською та українською мовами.

Як найкраще вивчити мову? Під час розмови! Тому ми запрошуємо дорослих на зустрічі «Розмовного клубу польської мови», який проходить у нас щоп'ятниці (17.30–18.30).

Розмови мають допомогти учасникам використовувати польську мову в повсякденних ситуаціях. Завдяки майстер-класам розмови в офісах, магазинах чи з новими друзями більше не викликають стресу.

Академія „Study in Wrocław 2022”

27 жовтня розпочинається Академія „Study in Wrocław

2022”. Це серія з чотирьох зустрічей для іноземних студентів, які розпочали навчання у Вроцлаві цього року.

Приходьте на зустріч і дізнайтеся більше, адже ми знаємо, які питання ви будете задавати собі в процесі адаптації в новому середовищі, зокрема про роботу, карту побиту, PESEL, що робити в надзвичайних ситуаціях, NFZ, медичне обслуговування тощо.

Перші три зустрічі проходять на польській мові. Четверта зустріч присвячена англійським студентам.

А ось теми та графік зустрічей:

- 27 жовтня (четвер)

16.00 – 18.00 Вроцлав – студентське місто

- 28 жовтня (п'ятниця)
- I частина: 16.00 – 16.45 Як подбати про безпеку (Управління поліції Вроцлава),
- II частина: 17.00 – 18.00 Студент у пошуках роботи
- 3 листопада (четвер) 16.00 – 18.00 Легалізація перебування
- 4 листопада (п'ятниця) 16.00 – 18.00 частина: Легалізація в Польщі, II частина: Робота для студента

► Участь у зустрічах є безкоштовною, необхідно лише заповнити коротку форму для реєстрації: <https://forms.gle/rYT-Xa67veGrW6rem6>

Осінь в Przejściu Dialogu

Тижнева програма 24.10-30.10

24.10, понеділок
16:00-19:00 Перша Психологічна Допомога - тренінг для дорослих (PL)
17:00-18:00 Доготерapia - терапевтичні заняття для дітей (5-10 років)

25.10, вівторок
16:00-18:00 Пояснюємо Вроцлав - зустріч з Марціном Урбаном

26.10, середа
09:00-12:00 Перша Психологічна Допомога - тренінг для дорослих (UA)
17:00-19:00 Зустріч WroMigrant - тимчасове перебування та робота (EN)
17:15-18:15 Ми говоримо польською - заняття з польської мови для молоді

27.10, четвер
17:00-19:00 Школа Виховання - майстер-класи для батьків та опікунів
17:00-19:00 Художні майстер-класи для дітей (8-12 років)

28.10, п'ятниця
09:00-12:00 Перша Психологічна Допомога - майстер-класи для дорослих (UA)
16:00-17:10 Логоритміка - логопедичні заняття для дітей (3-4 роки, 5-7 років)
17:30-18:30 Пограймо! - заняття для дітей (4-6 років)
17:30-18:30 Розмовний клуб польської мови для дорослих

29.10, субота
10:00-11:30 Арт-терапия - заняття для дітей (5-8 років)
12:00-16:00 CashFlow - кооперативна гра (14+)
12:00-16:00 Додати сил - майстер-класи для батьків

Wrocławianka jedzie na igrzyska w Paryżu

To był bardzo dobry start Julii Piotrowskiej na Mistrzostwach Świata w strzelectwie sportowym w Kairze. Zawodniczka WKS Śląsk wywalczyła kwalifikację olimpijską dla Polski.

Maciej Wołodko

– Coś niesamowitego, nie spodziewałam się kwalifikacji olimpijskiej. To było moje marzenie i dalej do mnie nie dociera w pełni, co osiągnęłam – komentowała tuż po starcie młoda zawodniczka WKS Śląsk Wrocław. A Paweł Pietruk, który jest trenerem Julii Piotrowskiej w kadrze narodowej, podsumowuje: – To była bardzo ładna i dojrzała praca. Nie było łatwo.

Przeważały dwie setne

Ostatecznie wynik 630,2 punktu dał zawodniczce 6. miejsce i awans do finału. A przesądziła o nim różnica 0,2 punktu. Bo zawodniczki, które deptały po piętach Polce, zdobyły odpowiednio po 630,1 oraz 630 pkt (7. miejsce Oceanne Muller z Francji i 8. Yu Zhang z Chin). To „przepustka” na start w Paryżu w 2024 roku na Letnich Igrzyskach Olimpijskich.

Julia Piotrowska zajęła ostatecznie 4. miejsce, ale to nie przeszkodziło jej zdobyć kwalifikacji na igrzyska

Julia Piotrowska zajęła ostatecznie czwarte miejsce w swojej ulubionej konkurencji, do podium zabrakło jej zaledwie 0,9 punktu. – Julia wyszła z finału z miejscem olimpijskim, które rekompensuje miejsce tuż za podium Mistrzostw Świata. Zadanie wykonane – podsumowuje trener. – To czwarte miejsce cieszy mnie tak samo, jak pierwsze – komentuje zawodniczka. – Emocje na kwalifikacjach

i w finale były ogromne. Jednak dzięki teamowi byłam przygotowana, żeby nie dać się im ponieść – dodaje.

Mistrzynią świata w karabinie pneumatycznym została Alison Weisz ze Stanów Zjednoczonych, po wygranym 16:14 meczu o złoto z Chinką Yuting Huang. Te zawodniczki również zdobyły kwalifikacje olimpijskie.

To już druga przepustka

To kolejna strzelecka kwalifikacja olimpijska dla Polski. Pierwszą – we wrześniu na Mistrzostwach Europy we Wrocławiu – wywalczyła Klaudia Bręś. Pistoletciarka zdobyła również tytuł wicemistrzyni Europy w pistolecie sportowym 30+30 na 25 m. Była już w Rio de Janeiro (2016) i Tokio (2020).

Dołącz do morsów: właśnie rusza nowy sezon

Morsy z Wrocławia 23 października oficjalnie rozpoczęły sezon 2022/2023 na kąpielisku Morskie Oko. Było dużo zabawy, eleganckich ubrań i dobrego humoru. Weekend wcześniej w zimnej wodzie hartowały się w wodospadzie w Przesiece.

Agata Zięba

Punkt 11 do kąpieliska Morskie Oko zaczęli wchodzić ludzie w koszulach i krawatach, spódniczkach i kostiumach. To wrocławskie morsy, które w niedzielne październikowe przedpołudnie zainaugurowały sezon. Tydzień wcześniej członkowie klubu spotkali się w Przesiece. – Wodospad w Podgórze przyciąga nas co roku. Jest to magiczne miejsce, które daje ukojenie i pozwala zapomnieć o troskach dnia codziennego – opowiada Beata Sałapata z Wrocławskich Morsów.

Zdrowia doda

Zimna kąpiel, którą morsy praktykują od jesieni do wiosny, ma szereg zdrowotnych korzyści. Poprawia odporność organizmu, zwiększa wydolność układu krążenia, poprawia ukrwienie, dobrze wpływa na psychikę i jakość snu.

Ale nie jest to przygoda dla każdego. Przed pierwszym morsowaniem warto udać się na konsultację do lekarza, poczytać o tym, jak przygotować się do zanurzenia, a najlepiej dołączyć do klubu.

Wstęp do klubu

Wrocławskie Morsy działają od 2006 r. i zapraszają w swoje szeregi. Aby zostać członkiem, należy wypełnić deklarację, opłacić skład-

kę i aktywnie uczestniczyć w spotkaniach. Bardziej doświadczeni w morsowaniu koledzy wezmą pod swoje skrzydła i chętnie doradzą. Wszystkie informacje o klubie, zapisach i samych zimnych kąpielach znajdują się na stronie www.morsy.wroclaw.pl.

Gdzie się kąpać?

Już 30.10 o godz. 10.45 Wrocławskie Morsy organizują hallo-weenową kąpiel na Morskim Oku. Kalendarz morsowania ma także Kopalnia Wrocław w Paniowicach: 4.12.22 odbędzie się Mikołajkowe Morsowanie, 15.01.23 Karnawałowe Morsowanie, 29.01.23 Morsowanie dla WOŚP, 12.02.23 Walentynkowe Morsowanie, a 18.03.23 Dolnośląskie zakończenie sezonu zimowego z nocnym morsowaniem. W Kopalni można zanurzyć się też w gorącej bani i basenie z lodem. Wstęp jest płatny (20 i 15 zł).

Na inauguracji 23.10 na Morskim Oku nastroje i pogoda dopisywały

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO BP Ekstraklasa:
29.10, godz. 20,
Wisła Płock –
WKS Śląsk Wrocław
(Canal+ Sport 3)

Ekstraliga kobiet:
29.10, godz. 13,
UJ Kraków –
WKS Śląsk Wrocław
eWinner 2. Liga:
30.10, godz. 13, Stadion
Oporowska,
WKS Śląsk II Wrocław –
Siarka Tarnobrzeg

3. Liga: 29.10, godz. 15,
Centrum Piłkarskie
Ślęza Wrocław –
#Kłokoczyce,
IKS Ślęza Wrocław
– Warta Gorzów

koszykówka

Energa Basket Liga:
29.10, godz. 17.30,
Hala Orbita,
WKS Śląsk Wrocław –
Twarde Pierniki Toruń
(Polsat Sport Extra)

Energa Basket Liga
kobiet: 29.10, godz. 18,
Enea AZS
Politechnika Poznań –
IKS Ślęza Wrocław
(Emocje TV)

siatkówka

TAURON 1. liga:
27.10, godz. 20.30,
Hala Orbita,
Chemeko-System
Gwardia Wrocław –
MKS Avia Świdnik
(Polsat Sport)

TAURON Liga kobiet:
31.10, godz. 17.30,
Hala Orbita,
Volleyball Wrocław –
Developress Rzeszów
(Polsat Sport)

piłka ręczna

Liga Centralna: 30.10,
godz. 16, Hala Orbita,
WKS Śląsk Wrocław –
MKS Wieluń

Feminatywa w Miejskiej Bibliotece Publicznej 5-11.11

Feminatywa to przestrzeń dialogu kobiet na ważne współczesne tematy. Podczas 3. edycji festiwalu od 5 do 11.11 w wybranych filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej odbędą się dyskusje z pisarkami, artystkami i aktywistkami. Wstęp wolny. Co w programie? 5.11 o godz. 18 „O wojnie nie bywa poezji” spotkanie w Mediatece, a potem

wystawa zdjęć i impreza w klubie Czula jest Noc. 6.11 Femiinstyczny Maraton Filmowy w Mediatece od 16 do 20. 7.11 o godz. 18 „Oto ciało moje. Niewstydlawa przyjemność” w filia nr 22 i warsztaty dla dzieci w Famie. 8.11 filia nr 7 zaprasza na 18 na opowieść o przodkiniach robotnicach, a 9.11 filia nr 54 – o kobietach na emigracji. 10.11 wydarzenia odbędą się w Mediatece, a 11.11 w Famie. Program na fama.wroc.pl/feminatywa.

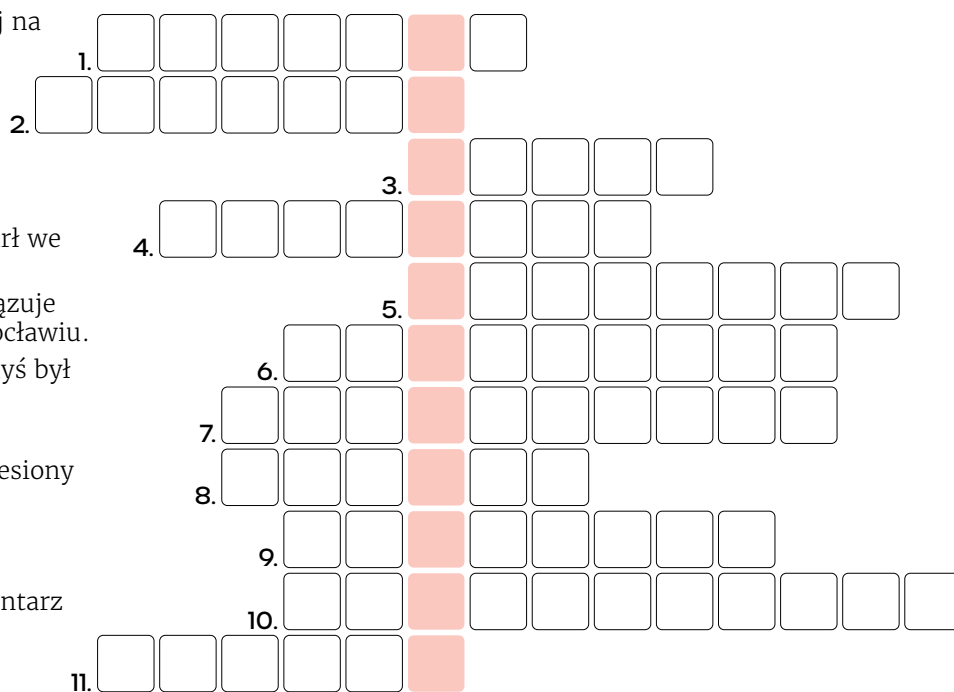
„Bruno Schulz 130/80” w Centrum Kultury Agora

Spektakl muzyczny „Bruno Schulz 130/80” to przedsięwzięcie łączące w sobie elementy muzyczne, słowne i wizualne. Inspiracją widowiska są opowiadania ze zbioru „Sanatorium pod Klepsydrą”. Wybrane fragmenty tekstów nagrane przez aktora Jana Kochanowskiego staną się kanwą do opowieści o czasach, w których Schulz tworzył, jego

wspomnieniach, natchnieniach i obsesjach. Warstwę muzyczną stanowić będą napisane z myślą o spektaklu autorskie kompozycje Dany Vynnytskiej i Tomasza Orszulaka oraz aranżacje ukraińskich pieśni ludowych. Dodatkową narrację spektaklu budować będą wizualizacje wykorzystujące m.in. grafiki Brunona Schulza tworzone na żywo przez Sebastiana Siewietowskiego i Teo Dumskiego. Wstęp wolny. Więcej wroc.city/SpektaklSchulz.

KRZYŻÓWKA NUMERU 106

- Imię patrona cmentarza przy ul. Działkowej na Skowroniej Górze.
- Żyjący w XVI w. wrocławski patrycjusz, którego nagrobek znajduje się do dziś w kościele św. Elżbiety, jego dom mieści się przy dzisiejszej ul. Ofiar Oświęcimskich.
- Imię Wojaczka, poety, który mieszkał i zmarł we Wrocławiu.
- Do tego fragmentu uzbrojenia husarii nawiązuje Pomnik Żołnierzy Wojska Polskiego we Wrocławiu.
- Park we Wrocławiu, na którego terenie kiedyś był cmentarz żydowski.
- Osiedle z Cmentarzem Żołnierzy Włoskich.
- Kościół św. Jana Nepomucena został przeniesiony do Wrocławia na Wystawę Sztuki...
- Piękne drzewo rosnące w wielu miejscach Wrocławia, gubi liście i korę!
- Muzeum, którego oddziałem jest Stary Cmentarz Żydowski.
- Są nimi Jaś i Małgosia.
- Jesienne kwiaty, które kojarzą się z wrześniem.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora.

W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **106.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzy-

żówki). Na odpowiedzi czekamy do **9 listopada br. do godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do 17 listopada br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu

do zdobycia są bluza, parasolka i pakiet toreb. Zwycięzcy z nr. 104 (hasło: Przyszłość we Wro) to pani Magdalena (bluza z herbem Wrocławia) i panowie Rafał (parasolka) i Mateusz (pakiet toreb). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
Pogotowie Ratunkowe: **999**
Policja: **997**
Straż Pożarna: **998**
Straż Miejska: **986**
Centrum Powiadomienia Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)
Pogotowie energetyczne: **991**
Pogotowie gazowe: **992**
Pogotowie ciepłownicze: **993**
Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 31 11** (pn.-pt. 9.00-19.00)
Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)
Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 71 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – inne

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Zgłoś niebezpiecznego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
Zgłoś awarię do ZDIUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 321 72 70/71** (pn.-pt. 7.00-21.00)
Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionej: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Taxi Senior: **794 123 124**
Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

➤ Napisz do nas!

REDAKCJA
pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Ewa Wapłak

Redaktor wydania
Agata Zięba

DRUK
AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław